

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

8 (2086)

1974 m. VASARIO - FEBRUARY 26 d.

CANADA - MONTREAL (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

DVYLIAK PRIEŠ VIENĄ

Industriinių kraštų konferencija energijos reikalu Washingtono vietoje numatytų dviejų dienų užtruko tris dienas. Mat, buvo bandyta įsitenkti Prancūziją bendram komunikatui. Tatal nepavyko: jau anksčiau pradėjusi daryti dvišales sutartis su arabais, Prancūzija tvirtino, kad ši Washingtono konferencija iššauks priešišką arabų kraštų reakciją ir duos neigiamus rezultatus. Konferencijoje buvo nutarta sudaryti koordinacinį komitetą, kuris laike 90 dienų sušauktų bendrą industriinių kraštų konferenciją su alyvų produktų eksportuojančiais kraštais pasaulio energijos politikai ir kalnoms nustatyti. Pažymėtina, kad iš Europos bendrosios rinkos dalyvavusių devynių kraštų, išsiskyrė tik viena Prancūzija. Taigi, DeGaul'io pradėta dildybė manija Prancūzijoje vis dar surandą pasekėjų.

PERDAUG DAKTARŲ ?

Dar taip neseniai vienas iš pagrindinių argumentų prieš visuotinės sveikatos apdraudimo įvedimą buvo nepakankamas gydytojų skaičius. Dabartiniai sunkumai gauti ligoninėse lovas ir net vizitus pas daktarus tą argumentą lyg ir patvirtino.

Užtat labai keistai nuoskaumbėjo įvykusioje visų Kanados provincijų ir Federalinės valdžios sveikatos ministerių konferencijoje išradimas, kad Kanadoje jau yra arba greitai bus daktarų perteklius ir kad jau reikia varžyti iš užsienio atvažiuojančių daktarų skaičių, ar net reguliuoti medicinos stojančių studentų skaičių. Ar tai tik nebus dar vienas kelias profesiniam monopolui apsaugoti? Tiesės studentai jau antrą kartą metal strelkuoja prieš advokatų korporaciją, kurios egzaminų komisija kasmet "nukerta" net iki 53% teisė baigusius studentų ir tuo būdu neprileidžia jų prie profesinio darbo, kuriame jie ruošėsi. Daktarai, atrodo, žada būti dar apskuresni; jie nori apsisaugoti nuo per didelės konkurencijos apsiribojant didelio studentų skaičiu.

Iš kitų minėtų sveikatos ministerių konferencijos nutarimų yra: sustiprinimas propagandos sveikatai išlaikyti, kuriai ilg šiol buvo išleidiama tik 5%, o visa kita - susirgusių gydymui; išleisti Kanadoje įstatymą, pagal kurį būtų privalomas automobiliams sėdynių diržų naudojimas, kuris, esą, 15% sumažintų užmušimų skaičių ir sutaupytų 400,000 dol. dabar išleidiama automobilių katastrofoje sužeistųjų gydymui.

Sveikatos ministerių konferencija taip pat nutarė pasiūlyti, kad būtų panaikinta

moterų diskriminacija dabartiname Kanados pensijų įstatyme. Ilgai buvo diskutuotas visų socialinių planų sujungimo klausimas į vieną sistemą, garantuojančią kiekvienam minimalias pajamas, tačiau vienos nuomonės neprieita.

SOLZHENITSYN IŠTREMTAS

Sovietų spaudoje, radio ir televizijoje pradėta akcija prieš rašytoją, Nobelio premijos laureatą, Solženycyn turėjo baigti vienokiu ar kitokiu jo "suklaidavimu". Ilgai laukti nereikėjo; prieš porą savaičių rašytojas buvo sulmtas ir sekančią dieną ištremtas į Vakarų Vokietiją atimant jam pilietybę.

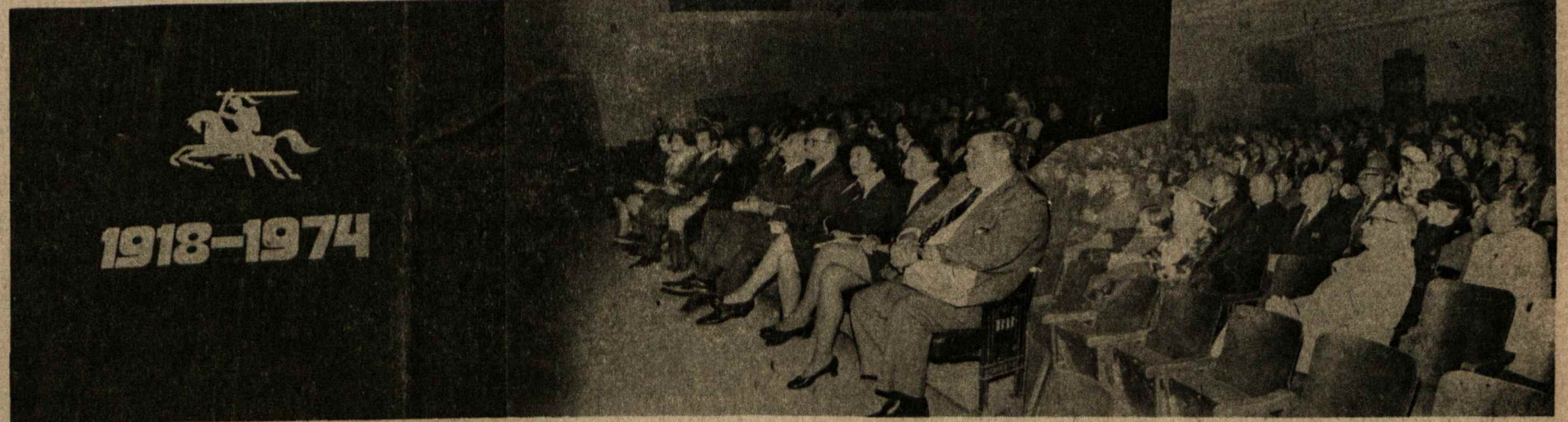
Solženycyn jau seniai buvo "krislas akyje" sovietams. Visoje eilėje savo veiklai jis pavaldavo Sovietų Sąjungos biurokratijai, policijai, kalėjimams ir visą jų sutrūnijusią sistemą. Jo likimas buvo užsipaudojęs Paryžiuje, pasirodžius paskutiniame jo knygoje "Gulag Archipelago", kurioje pavalduojama sovietų kalėjimų ir darbo stovyklų sistema 1918-1958 m. laikotarpyje.

Prieš areštą rašytojas buvo gavęs du kvietimus atvykti į prokuroro išlaiką tardymui, bet atsisakė vykti, motyvuodamas visišku asmeninių laisvių teisės paneigimu Sovietijoje. Jau iš anksto Solženycyn buvo paskelbęs, kad išvežtas į darbo stovyklą jis nedirbtų savo budeliams nei pusės valandos... Esą, užteko jam atidirbti 8 metus anksčiau... Kitą sakant, sovietams beliko arba ji visam laikui nutildyti namie arba, išvengiant dar didesnio pasaulio opinijos pasmerkimo, ištrinti jį į vakarus, ką jie ir padarė.

A. Solženycynas savo veikluose atskleidė komunizmo kūrėjų Lenino, Stalino ir kt. nežmoniškumą žiaurumus, žmonių kankinimus, žudymus, žmogaus išniekinimus ant kurių yra pagrįstas rusiškas komunizmas. Kremliaus vadai iki šiol dieniai slepia nuo pasaulio kiek bolševizmas išžudė nekaltų žmonių KZ-se, kalėjimuose ir kiek dabar dar tebeįvyksta.

Keliasdešimts milijonų žmonių žuvo. Pirmas rusas Aleksandras Solženycynas, rašytojas, su savo nauju veikalu "Gulag Archipelago" pakėlė uždangą ir parodė ką komunistai išdarinėja su nekaltais žmonėmis. Vėlas pasaulis sužudo dabar, nors ir daugiau kalinių iš Sibiro, atsidarė vak. pasaulyje yra parašę atsiminimus. Jų tarpe ir dvi lietuvių kalinės: p. Armonienė ir p. Rūklėnė.

Šiandien viso pasaulio spauda, radio, TV skelbia iš-

VASARIO 16 MINEJIMO METU, PLATEAU SALĖJE MONTREALYJE

Nuotrauka J. Šiaučulio

BENDRUOMENYBĖS

1974 METŲ PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1974 m. Š.A. Pabaltiečių ir Lietuvių Slidinėjimo Pirmenybės įvyks š/m. kovo 2-3 d., estų slidinėjimo rėsorte "Devil's Elbow", Bethany, Ont., Kanadoje. Varžybas rengia estai.

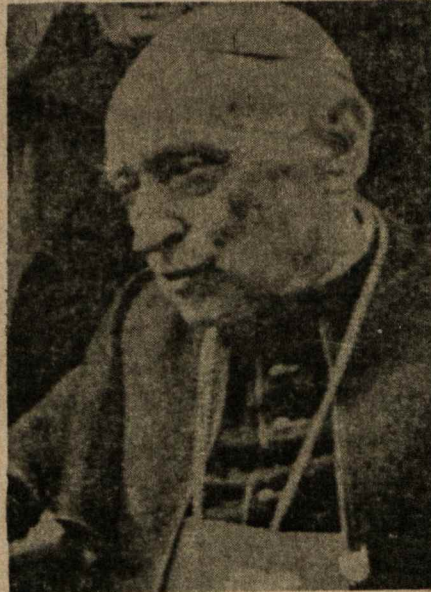
Šių metų programoje vyks alpinistinės ir cross-coun-

try varžybos.

Alpinistinės varžybos vyks šeštadienį, kovo 2 d. Pradžią 10:30 AM punktu. Registracija 9:00-10:00 AM.

Cross-country varžybos vyks sekmadienį, kovo 3 d. Pradžią 10:00 AM punktu.

traukas iš "Gulag Archipelago". Visi A. Solženycyno pusėje, išskyrus Kremliaus vadus, kurie mėgina nuneigti Stalino KZ-tų buvimą. Visokiems būdais jie nori tiesą nuneigti ir A. Solženycyną sunaikinti. Deja, susvyravo ir A. Solženycyną ištrėmė.

Kardinolas Mindszenty

• Popiežius prieš vengrų kardinolą Mindszentį sutikimą, atėmė jam Vengrijos primato titulą. Tiek vengrų emigrantai, tiek daugelis kitų pasaulio katalikų šį popiežiaus žingsnį labai smerkia.

CAVENDISH TUNELIS

Jau dešimtį metų kaip svarstomas Cavendish tunelio klausimas po CNR geležinkelio, tikslu atidaryti šalia Decarie Blvd. dar vieną didelį kelią iš pietų į šiaurę. Projektas: nebuvo įvykdytas, kadangi Montreale Cote St. Luc ir Town of Mount Royal miestai neįveikė susitar- ti dėl jo finansavimo. Dabar tuo projektu susirūpino Montreal Urban Community. Tvirtinama, kad jau ateinančių metų vasario mėn. bus prarastas įstatymas, kuris įgalins projektą įvykdyti ir išlaikyti išdešyti padidinant tų miestų nuosavybių įvertinimą. Mat, abiejose geležinkelio pusėse statosi dideli "Shopping Centrai", centrinis paštas ir

t.t. Tunelis sujungtų Cavendish Blvd. su Cote de Liesse Rd.

• Lietuvos komunistų partijos vyriausio sekretoriaus (vietoje mirusio A. Sniečkaus) paskirtas Petras Griškevičius, buvęs Vilniaus miesto partijos sekretorius.

• Guaranteed Pure Milk kompanija neranda pieno vežiotųjų, nors jiems mokama iki 225 dolerių per savaitę.

• Deerfield Beach, Kalifornijoje, kačių savininkai turės prižiūrėti katėms varpelius. Kas to miesto įsakymo neklausys bus baudžiamas iki \$25. - pabaudos.

• Statistika skelbia Kanadoj kalbų vartojimo duomenis namuose. Angliškai kalba 67% kanadiečių, prancūziškai - 25,7%, itališkai - 2%, vokiškai 1%, ukrainiškai - 0,7%, indėniškai - 0,6%, kiniškai ir graikiškai 0,4%, lenkiškai ir portugalų - 0,3%, vengriškai ir olandiškai - 0,2%, serbokroatiškai bei giminingomis kalbomis - 0,1%. Kitomis kalbomis - 1,1%.

Quebeke prancūziškai kalba 80,8% gyventojų, angliškai - 14,7%, itališkai - 1,8%. Ontario angliškai kalbančiųjų yra 85,1%, prancūziškai - 4,6%, itališkai - 3,6%, vokiškai - 1,1%.

Manitoba antroji vieta tenka vokiečiams ir prancūzams, turintiems po 4%, Saskatchewan - ukrainams su 2,7%.

Albertoje - vokiečiams su 1,8%, Britų Kolumbijoje - kinams ir vokiečiams, sudarantiems po 1,3% gyventojų.

Kitose provincijose antroje vietoje didesniu ar mažesniu nuosimčiu laikosi prancūzai.

Hal. Registracija nuo 9:00 AM.

Alpinistinių varžybų programoje bus statomas ir didysis slalomas, šiose klasėse: a. jaunučių (žemiau 13 m.), jaunių (13-16 m.), vyrų elite (17-27 m.), senjorų vyrų (28-44 m.), veteranų vyrų (virš 44 m.) ir moterų-mergelių (amžius neribotas).

Cross-country varžybos vyks vyrų, moterų ir įvairio-

se prieauglio klasėse.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių.

Dalyvavimas atviras visiems pabaltiečių slidinėto-jams. Pavieniai slidinėtojai dėl informacijos prašomi kreiptis šiuo adresu:

Vytentis Čiurlionis,
19755 Upper Terrace,
Euclid, Ohio 44117.
Tel: (216)-481-1525.

KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

KLB IX-sios krašto tarybos vyriausios rinkimų komisijos pranešimas krašto tarybos rinkimų reikalui

KLB krašto valdybos sudarytosios vyr. rinkimų komisijos susiraušėjimo adresas: 1997 Dundas Street West, Toronto 3, Ont. Krašto tarybos rinkimai įvyks š.m. balandžio 28 d. Kiekviena rinkiminė apylinkė rinks jai skirtingą atstovų skaičių. Kandidatų sąrašai turi būti įteikti rinkiminių apylinkių rinkimų komisijoms ne vėliau š.m. vasario 26 d. Skundai dėl kandidatų sąrašų turi pasiekti garbės teismo pirmininką ar jį pavaduojantį asmenį ne vėliau š.m. balandžio 17 d., o skundai dėl balsavimų apylinkėse ar aklimacijos būdu užskaitymo ne vėliau š.m. gegužės 5 d. Garbės teismo pirmininkas yra Antanas Gražys. Garbės teismo adresas: 5005 Jean Brillant, Montreal, P.Q. Telefonas: 514-739-9328. Norintieji smulkiau susipažinti su rinkimų taisyklėmis prašomi kreiptis į rinkimų komisijas. Ten pat galima gauti kandidatų sąrašų sudarymui reikalingus blankus.

Rinkiminių apylinkių ir rinkimų komisijų pirmininkų sąrašas:

Rink. apylinkė	Pirmininkas	Adresas
Delhi	Treigis, Vincas	77 Talbot Rd., Delhi, Ont. N4B 1Z7
Edmonton	Dr. Pilipavičius, J.	F. Kantautas, 12010-87 Ave., Edmonton, Alta.
London	Misiųs, Bronius	P. O. Box 452, Port Stanley, Ont. N0L 2A0
Ottawa	Vilėinskas, Kazys	762 Dúnrobin Ave., Ottawa 8, Ont.
Rodney	Paketuras, Stasys	RR 1, Rodney, Ont., N0L 2C0
St. Catharines	Zubrickas, Algimantas	113 Highland St., St. Catharines, Ont.
Sault Ste. Marie	Vanagas, Albinas	178 March St., Sault Ste Marie, Ont.
Sudbury	Kručas, J.	1059 Gordon St., Sudbury, Ont.
Windsor	Kun. Lengvinas, D.	808 Marion Ave., Windsor, Ont.
British Columbia	Inf. teikia apyl. v-bos pirm.	V. Bukauskas, 1145 W., 7th Ave., Vancouver 9, B. C.
Calgary	" " "	A. P. Nevada, 4520 Varsity Dr. N. W. Calgary, Alta. T3A 1A2
Hamilton	" " "	L. Skripkutė, 90 Duke St., Apt. 1006, Hamilton, Ont.
Montreal	" " "	S. Piečaitienė, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.
Thunder Bay	" " "	Dr. E. Jasevičiūtė, 510W Victoria Ave., Thunder Bay F, Ont.
Toronto ir Okville	" " "	A. Puteris, 20 Humberview Rd. Toronto 9, Ont.
Welland	" " "	J. Paužolis, 640 King Street, Port Colborne, Ont.
Winnipeg	" " "	A. Eimantas, 126 Emerald Grove, Winnipeg, Man. R3T 1H2

E. Sudikas,
Vyr. rink. komisijos pirm.

A. Kuolas,
Vyr. rink. komisijos sekr.

NL laikraščio reikalui susirinkimas, įvykis sausio 27 d. Montrealečiai gausiu dalyvavimu parodė, kad jiems laikraštis reikalingas, ir įsitikino, kad reikalinga ir jų pagalba. Todėl nelaukdami perka akcijas ir siūnė pasididėjimus numatyti. Nuotrauka J. Šiaučulio

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LA SALLE H8P 1C4, Que. Tel. (514) 366-6220

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomoni. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuostata. Rankraščiai grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidėja neatsako.

IŠKILMIŲ NUOTAIKOMIS...

(Lietuvos gen. konsulo Aniceto Šimučio žodis, pasakytas Apšviešimo parapijos bažnyčioje Brooklyne pamaldų metu, minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį).

Jau treči metal iš eilės kalbama iš Romos Katalikų bažnyčios dvasininkams skirtos tribūnos Vasario 16-šios proga. Jus prabyla civilis Lietuvos Generalinis Konsulas. Šiuo nepaprastu žestu klebonas Raugas krepia dėmesį į tai, kad tikėjimo laisvė Lietuvoje yra tampriai susijusi su Lietuvos laisve. Lietuvos okupantas lygiai žiauriai persekioja tiek tikinčiuosius, tiek už Lietuvos laisvę kovojančius. Sibiro ištremime ir plačiosios Rusijos kalėjimuose lietuviai kungiai kenčia kartu su kitais.

Neseniai man teko matyti su iš Leningrado atvykusiu aukštuosiu mokslus baigusiu rusu teisininku, kuris už priklausymą religinei bendruomenei ir religinių raštų platinimą buvo nuteistas trejiems metams kalėjimo. Baismę atliko viename Mordavijos respublikos kalėjime, kur susipažino ir su sūdraugavo su kellasdešimts kalniam lietuviu. Vos atvykęs į Ameriką jis pradėjo ieškoti ryšių su lietuviais, kuriuos pamilęs už jų tvirtą charakterį, religingumą ir vleningumą. Jis man pasakojė, kad visus kalinius stebėjęs nepaprastas lietuvių patvarumas ir pajėgumas pakelti sunkiausią kalėjimo režimą. Kiti kaliniai tą paslaptingą lietuvių jėgą atskleidė jų tvirtu tikėjimu į Aukščiausią Pasaulio Kūrėją ir Tvarkytoją. Jie savo gimtojų kalboje bendrai meldavęsi, giedodavę ir dainuodavę, nors tas ir buvo draudžiama.

Lietuvių bendrai švenčiamos Kūčios jam palikusias neišdildomą įspūdį. Joms planingai ruošdavęsi lietuviai kaliniai keltis mėnesius

iš anksto, sistematingai tautai pydami maistą iš ir taip jau menko kalinio davinio. Tad Kūčių vakaras budavęs nepaprasta religinio bei tautinio susikaupimo bendros varkenės šventė. Iš rusų kalinių tik jis vienas būdavęs į tą šventę kviečiamas, iš kurios išeldavęs atgijęs dvasioje ir sutvirtėjęs pakelti bet kokius sunkumus kaip ir tos šventės organizatoriai lietuviai.

Ši lietuvių tvirtą tautinį ir religinį nusistatymą gerai žino netik kalėjimų prižiūrėtojai, bet ir Sovietinės Rusijos valdovai pačiame Kremluje. Tad ar tenka stebėtis, kad aukšti Kremliaus valdovai perėmę metų galę buvo paslūsti į okupuotą Lietuvą išaiškinti, kodėl tiek daug žmonių Lietuvoje lanko bažnyčias, kodėl tiek leidžia vakus mokyti religinių tiesų, kodėl ir šlandien lietuviai savo sodybose ir prie kelių stato kryžius.

Ar ne keistai atrodo, kad vienos iš galingiausių pasaulio valstybių valdovai bijo mažytės Lietuvos bažnyčių, kryžių ir tikinčiųjų? Į klausimą atsako patys okupantai savo veiksmais persekiodami tikinčiuosius. Kremliaus valdovai pulkiai supranta, kad jei tik sužibėtų išlaisvinimo kibirkštėlės, tai lietuviai šoktų kovon už laisvę, kuriuos pasektų milijonai lenkų, čekų, vengrų, ukrainiečių ir net pačių rusų.

Nežiūrint tiek Lietuvos okupantai bespaustų mūsų šalį, kiek bepersekiotų tikinčiuosius, laisvės diena ateina, ir ateina ne tik lietuviams, bet visiems pavergtiesiems. Mes tik meldžiame Aukščiausią, kad Jis tą laisvės dieną greičiau priartintų!

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiskai, atgarsiai

MILIJONINĖ OLIMPIJADOS LOTERIJA

Plačiai išreklamuota ir dar tebereklamuojama Montrealio Olimpijados milijoninė loterija, atrodo, turi didelį pasisekimą netik Quebec'e, bet ir tolimesnėse Kanados provincijose. Nors loterijos bilieto kaina \$10, tačiau gražiai skambantis "milijonas" apsaldina širdį netik pasiturinčiam, bet ir kartais ir sunkokai besiverčiančiam eiliniam darbininkui. Darbovietėse, beveik nuolat tik ir džiaugiamasi draugams, išgijus vieną, du ir net daugiau bilietų. Nemažai atsifranda pasakojančių, kaip ir po kiek paskirstys valkams, kur ir kaip investuos ir t.t. ir t.t. Atrodo, kad

Montrealis šiuo būdu sutrauks pasakiską sumą, kurios pralenks ir buvusią Loto Quebec, kurios bilietai buvo paskildę po visą Kanadą. Sekant pastarosios institucijos, (Loto Quebec) rezultatus, krito į akį labai gausus laimėjimų skalčius tik Quebec'o provincijoje ir labai mažai kitur. Ne be reikalo, ja likvidavus, Ontario angliškojo spaudoje buvo gausu priekalštų, dėl nesąžiningumo ir loterijos egzektutyvo giminių praturtėjimo net ir be laimingų bilietų. Ar nebus taip ir su Montrealio Olimpijados loterija? (Atsakyti kolkas nieks negali, išskyrus patį loterijos egzektuvą). Reikia tikėtis, kad jiems yra žinomi jų planai. Ar jie bus

PANORAMA

UKRAINIEČIAI SVEIKINA LIETUVIUS

Mieli lietuviai! Šią 56-tąją Vasario 16-tąją - Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną Ukrainos Tautinės Respublikos prezidento tremtyje Mykolo Levickio pavestas, sveikinu Jus ne tik čia, bet ir Ten - raudonai maskoliškame kalėjime esančius lietuvius, kovotojus už savo kilnių tėvų žemės laisvę.

Šia iškilminga proga aš, kaip kovotojas už savo tėvynės Ukrainos ir kartu Jūsų laisvę, jaučiu pareigą priminti Jums, mieli lietuviai, tai, ką pabrėžiančiai sakiau Jūsų kariuomenės atstegimo penkiasdešimtmečio sukaikties proga, būtent: jei anuomet, beveik tuo pačiu metu paskelbus Lietuvos ir Ukrainos nepriklausomybę, būtume kaip praėjusieji vieningai kovoję su mūsų amžiniais priešais; tai tikrai nebūtume pralaimėję. Šiandieną mūsų tėvynės būtų laisvos, o mūsų laisvės įgyvendinimo šventės džiugiai minėtume - Jūs savo didingajame

650 metų sulaukusiam Vilniuje, o mes - savo šviesiajame Kieve.

Tad nepakartokime pragaištingosios klaidos vėl kovoti paskirai! Tikrai ir vien tikrai tikroje mūsų bičiulystėje glūdi laimėjimo laidas grumtynėse už mūsų dabar pavergtų tautų laisvę! I toki vieningą žygį turėtų skatinti mus sveika nuovoka. Juk to saukiasi be galo daug kentėjusios ir dar tebekentijančios - Lietuva ir Ukraina.

Kartu su Ukrainos Tautinės Respublikos prezidentu šią Vasario 16-tąją ir aš sušuku: Tegyvuoja laisva Lietuva! Tegyvuoja vieningi mūsų kovotojai už bendrą mūsų tėvynių laisvę! Tegyvuoja abiejų mūsų tautų santarvė!

Generolas V. Fylyonovyč, Ukrainos Tautinės Tarybos vykdomojo komiteto karinių reikalų skyriaus vedėjas

(Iš Jono Česnos vertimo)

MILIJONAI KITŲ TAUTŲ, APIE KURIUOS NEKALBAMA

Štai įvykis vertas dėmesio, nes jaunos lietuviškos Rasos Lukoševičiūtės tiesūs pasisakymai buvo atspaus-

les millions d'autres victimes dont on ne

ne réagissons aucunement. Solženitsyn n'est pas le seul. A côté de lui il y en a 235 millions d'autres qui n'ont jamais goûté à la liberté. Juste de l'autre côté de l'océan, en cette même année 1974, première page? Voyons-nous des et en cette même Union soviétique, protestations pour cette cause? que, des hommes et des femmes Non! Nous sommes aveuglés de leur font connaître leur opinion, van une telle vérité, nous ne voyons pas en enfer dans des hôpitaux que le superfluité des choses qui psychiatriques. A quelques mil nous sont bombardées, et nous les de notre "beau Canada" il y a laissons souffrir des hommes com des jeunes qui sur la place de me Solženitsyn pendant des années et des années. Nous attendons tement en criant "liberté". Est-ce d'être touchés par des événements ce que nous faisons quelque chose comme ceux qui viennent de se se? Est-ce que nous y pensons? passer, avant de faire entendre A la veille de la fête nationale une protestation, quand il y en a de la Lituanie (le 16 février), qui rugissent devant nous et demandant notre aide...

Rasa LUKOSEVICIUS, canadienne-lituanienne (née au Canada), Etudiante au Cégep Jean de Brebeuf.

Millijonai kitų tautų, apie kurias nekalbama.

Jau kuris laikas, kai mes pergyvename rusų rašytojo Solženitsyno egzilę. Šis įvykis mane vėl priverčia permąstyti ir kritikuoti komunistinį režimą, mūsų atsinešimą į tą valdymo formą ir jos konsekvencijas.

Mes, kurie turime pilną laisvę, kurie esame savo gyvenimo tvarkytojai, turime vieną definiciją ir ne vlenintėlę laisvės sąvoką, nerandame žodžių apibūdinti įvykiams, kurie mus palietė. Kai amerikiečių kareiviai nušauda komunistą, kai politikas apkaltina komunistus kelmomis idėjomis - demonstracijos tuojau pat suorganizuojamos, straiptiniai jau paruošti, eisenos prie ambasados durų. Bet šlandien, kai žmogus, kuris iškentėjo 11 metų kalėjime, koncentracijos stovyklose, Sibire, žmogus, kuris per visą savo gyvenimą bandė atarsti laisvę ir iškelti visą tiesą, yra priverstas išeiti i

šimtą vlename kultūringiausių Quebec'o laikraščių. Dedame ir jos teksto laisvą vertimą.

parle point

Le Divoir

Le Divoir

tremti iš savo krašto, - mes nereaguojame. Ir Solženitsyn'as yra ne vienas toks. Šalla jo yra 235 milijonai kitų, niekad laisvės negavusių. Kitą pusę okeano, 1974 metais toje pačioje Sovietų Sąjungoje vyrų ir moterų, kurie drįsta pasakyti savo nuomonę yra uždaromi psichiatrinėse ligoninėse. Už kelių tūkstančių mylių nuo mūsų gražiosios Kanados, yra jaunų drąsulių, kurie padega save, šaukdami laisvės. Ar mes ką nors darome? Ar mes bent pagalvojame?

Tautos šventės išvakarėse (16 vas.) lietuvių tauta, kuri irgi yra pasmerkta jau 34 metais komunistiniam režimui, jokių būdu negalėjo gauti pirmojo puslapio Quebec'o spaudoje ar bent vieno žurnalisto atsilankymo šioje šventėje! - Žinokitės su savo problemomis!

Šventas tėvas Romoje eina į kompromisą dėl tautos, kardinalas Mindszenty, praleido eilę metų kalėjime už norėjęmą įrodyti, kad gali

Čiurlionio galerijos reikalai

Čiurlionio Galerijos ginčui pakrypus į blogąją pusę prasidėjo pranešti visuomenei trumpa to ginčo eiga ir paaiškinimą kokia yra dabartinė tos galerijos būklė.

ILGO GINČO TRUMPA ISTORIJA

Čiurlionio Galerija yra vienas iš gražiųjų išeivijos kultūrinės veiklos žiedų. Jos steigėjai - dailininkai, lietuvių Jėzuitų Provincijolui kun. Br. Kristanavičiui nuširdžiai pritariant, įvykdė svajonę turėti lietuvių dailės centrą, kuris ne tik ugdytų dailės gyvenimą, bet ir atrinktų reprezentacinius darbus į Meno Kūrinių Fondą - dailininkų kraitį Nepriklausomai Lietuvai.

Deja, po kelerių metų gražios veiklos pradžioje galerijos vargai, kurie iki šiol nepasibaigia. Steigėjai buvo smurtu nušalinti nuo galerijos tvarkymo. Naujieji jos šeiminkai nenorėjo girdėti apie "kažin kokį fondą". Su-

Suvalkų Trikampio - Vroclavo lietuvių tautinių šokių ansamblio "Vilnelė" šokėjos, atlieka lietuvių liaudies šokį "Sadutė".

egzistuoti pasaulinė talka, ar randame tuos įvykius aprašytus pirmuose puslapiuose? Ar mes matom protestuojančius dėl tų įvykių? Ne, prie šios tokia tlesą mes akli, mes matom tik paviršius ant mūsų krentančių žinių. Mes leldžiame kentėti tokliems žmonėms, kaip Solženitsyn'as per metų metus. Nors ir yra pakankamai daug, kurie šaukia: mūsų pagelbos, mes vis dar laukiam kol mums tle visli įvykiai padarys įspūdį, o tada mes pakelsim protesto balsus.

sirūpinusiam Lietuvos Konsului dr. P. Daužvardžiui buvo atšauta: "Mes esam Amerikos piliečiai ir Lietuvos Konsulas negali duoti mums nurodymų". Turėdami visus tuometinio Meno Kūrinių Fondo dokumentus (101 kūrinių) steigėjai, savo teisėmis apsaugoti, Čiurlionio Galeriją inkorporavo kaip ne pelno tikslams korporaciją ir gavo atitinkamą Čarterį. Šiame Illinois valstybės dokumente yra ypatingai pabrėžtas Meno Kūrinių Fondo ugdymas ir to fondo pervadimas Nepriklausomai Lietuvai.

Anot prof. Adomo Varono, tik teismuose nuvytas botagas išvyjo Meno Kūrinių Fondo 'savininkus' ir Čiurlionio Galeriją perdavė specialiai sudarytam Globos Komitetui. Tikėtasi, kad su tuo bus pasibaigusios galerijos bėdos. Tačiau, po poros metų ėmė aiškėti, kad susitarimas pagimdes Globos Komitetą nėra vykdomas, o 'ne vykdomas susitarimas' - nėra susitarimas. Tuo pasiremdami Galerijos steigėjai atsaukė savo parašus ir Globos Komitetas neteko savo juridinio pagrindo. Ginčas vėl atsidūrė teisme.

Nelaukiant teismo sprendimo ginčas buvo išsamiai praneštas Lietuvos Atstovui Washingtone ir Lietuvos Generaliniam Konsulams. Gen. Konsulo dr. P. Daužvardžio pastangos surasti "modus vivendi" nesulaukė atgarsio: i jo laiškus kun. J. Borevičius nesiteikė atsakyti iki pat Konsulo mirties. Tokio pat likimo susilaukė ir galerijos sumanytojo bei pagrindinio steigėjo dail. Z. Kolbos pastangos. Nei mirštančio dail. Kolbos kalbinimai, nei jo šeimos narių ašaros kietėjo kun. Borevičiaus nepalėnkė i kokius nors sprendimus ginčui užbaigti.

Gen. Konsulė J. Daužvardienė, gavusi Lietuvos Atstovo p. J. Kajecko pavedimą ir igaliojimus pristiegi ginch prie galo, atrodė, bus sekmingesnė. Per septynis ginčo šalių pasitarimus, įvykusius Lietuvos Gen. Konsulate, buvo atvirai išsikalbėta ir sutarta, kad dvi esamos organizacijos tai pačiai galerijai turi būti suliedintos i vieną. Paskutinijame dalyviais gausime pasitarime, visų sutarimu buvo sudaryta p. Gen. Konsulės vadovaujama komisija susitarimo projektui paruošti. Tas posėdis įvyko 1973.X.30 ir jame dalyvavo: Gen. Konsulė J. Daužvardienė, jos sekretorius L. Labanauskas, Provinciolas kun. G. Kišauskas ir šalių atstovai - kan. V. Zakaras, prof. M. Mackevičius ir D. Adomaitis iš Direktoriato; buv. Globos Komiteta atstovavo kun. J. Borevičius, dail. V. Balukienė ir Anatolijus Kairys. Deja, viltingoji sutarimo nuotaka buvo sunaikinta dar prieš pirmąjį sudaryto komisijos posėdį. Kun. Borevičius 1973.XII.3 pranešė Gen. Konsulei, kad "jie

nutarė pasilikti prie status quo ir su Direktoriatu nesiungti".

"STATUS QUO" Spauldoje paskelbus Č.G. Direktoriato pranešimą visuomenei apie nutrauktus pasitarimus Lietuvos Konsulate, kilo klausimų koks yra tas 'status quo' - taigi kokia yra dabartinė Čiurlionio Galerijos būklė?

Pirmiausia, kas yra "jie" nutarė pasilikti prie 'status quo'? Pasitarimus vedė Direktoriatas su buv. Globos Komiteto likučiais: kun. J. Borevičius - jezuitų atstovas ir buv. Globos Komiteto Pirmininkas; Anatolijus Kairys - Lietuvių Bendruomenės atstovas ir Gaučio Menininkų Klubu Valdybos narys, - tos pačios valdybos kurį pašalino M. Klubo Revizijos Komisija, kai ši išgirdusi apie vedamą dvigubą buhalteriją panoro daryti nuodugnią reviziją. Beje, pati valdyba iki šiol nėra atidavusi Čiurlionio Galerijos kasos; pagaliau dail. P. Kappas, kuris tvirtina, kad jam tėra svarbu parodų ruošimas ir niekas kitas. Dail. V. Balukienė, perimdama galerijos administravimą, iš Globos Komiteto yra pasitraukusi. Lietuvos Konsulo ar jo atstovo buv. Globos Komitete nėra ir negali būti dėl paprastos priežasties. Jėzuitų pastogėje veikiančiai galerijai nemoka mokesčių, neturėdama tam reikiamo pagrindo.

Be Konsulo užuovėjos silpnai besijaučias kun. Borevičius i savo 1973 m. lapkr. mėn. 21 d. posėdį, nutaręs pasilikti prie 'status quo', pasikvietė dar šiuos "autoritetingus kultūrininkus ir menininkus": P. Gauči, garsaus posakio "Mes esam Amerikos piliečiai..." autorių, dail. Valešką, J. Jasaitį ir adv. P. Žumbakį. Štai tie "jie" patarė ir nutarę nesiskaityti nei su Lietuvos Generaline Konsule, nei su ankstesniais sutarimais, nei su nenormalia Čiurlionio Galerijos būkle, ryškiai matoma iš šių faktų:

1. Tai pačiai galerijai y dvi organizacijos ir taip pasilikti negali.

2. Galerijos turto didžiumą valdantieji 'globėjai' neturi teisinio pagrindo ir tikrojo Lietuvos turto globėjo - Lietuvos Konsulo.

3. Č. Galerijos steigėjai, galeriją ir jos turta yra apsaugoje Čarteriu ir kitos vardu galerijos šiame kraste negali būti.

4. Legalusis Č. Galerijos tvarkytojas - jos Direktoriatas turi ne tik teisinį galinijos pagrindą, bet ir 128 meno kūrinių dokumentų bei dail. P. Puzino paveiklus, atpirktus iš New Yorko Viešojo Administratoriaus.

Pasitarimus nutraukdamas kun. Borevičius pakartojo ankstesnį pareiškimą, kad jų valdžioje esamo galerijos turto dokumentų niekam neduos. Taigi, nežiūrint iškilmingų pareiškimų, paneigimų, atrodo, yra paruošta laukti 'trukdytojų' mirties ir amžinams 'apsaugoti' Lietuvos turta po jėzuitų stogu. Nelegaliai naudojant Čiurlionio Galerijos vardą turbūt tikimasi i tą 'apsaugą' paimti dar ne vieną dailės kūrinių, o parodomis pagyvinti pinigine ir kitokią savo veiklos apyvar-tą.

Sitokios padėties akivaizdoje, mes kreipiamės i patirtines spaudos vadovus, prašydami kuo plačiau pranešti savo skaitytojams apie Čiurlionio Galerijos vargus ir žalingo ginčo priežastis.

Č. G. Direktoriato vardu, Domas Adomaitis, Direktoriato Pirmininkas NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

RAŠO JUOZAS BENIUS
(TĘSINYS)

Dviejų marių KARŪNOS juodžiausia valanda. Mūsų Imperija, apakusi visą kam, kas dėjos už jos ribų, skendo broliu diško kraujo jūroje ir kodėl Didžioji Karūna suškilo į Rasų pletinę, sušlavintą ir apkrėstytą dalį, ir Arijų tikybos besilankančią šlaurinę, galime išaiškinti tik geofizikos pagalba.

Mat, tos dvi dalys grįžta skirtingai savo gamta ir klimatu; pletuose – stepės; šlaurėje – neperžlangiamas miškynas, ir tūkstantmečių bėgyje jos tebuvo jungiamos tik GINTARO KELIO vientisumo. Tų dviejų pasaulių natūrali riba ejo maždaug LIUBLINO, ČERNIGOVO, KURSŲ, VORONEŽO linija (kas mūsų ateities politikams yra labai ir labai išdėmėtina), ir ant šios, pačios gamtos nustatytos, sienos nuo X-to amžiaus užvėrė karūninių sausios koralų.

Kal 998 metais VLADIMIRAS palenkė Didžiąją Kijevo Karūną krikščionybai, nors buvo broliu dišas, niekšingas žagintojas, turėjęs tik 900 sugulovių. Nepaprastai pasipiktinusi šlaurė visa atsiskakė jo klausyti, ir išlūgę, jis bandė paklupdyti ją karu. Jei Nemuno upynas, kaip matėme iš dainiaus žodžių, sugebėjo atlaikyti susilavintą Rasų bangas, jų kaulais savo krantus nuklojęs, tai Dauguvos upynė dalykai išsivystė liūdnlau. Kryžiuotis Vladimiras sumušė prieš jį patatytą VAREIKOS vedamą laivų kariuomenę, ir, užėmęs Rygą, išžudė senosios Baltų dinastijos visą RIK-VALDŲ šeimą, prieš tai išprievartavęs karalaitę RIK-NEIDĄ tėvų akyse. Tai buvo pagiežos veiksmas; karalaitė, atmesdama jo anksčiau siūstus pirštus, išdidžiai atsakė: "Aš niekad nerališiosiu vergo vyžų" (užuominą apie Vladimiro motiną,

SVENTASAUĖUVIO tarnaitę – melnūžę). Šis epizodas Kijevo metraštyje plačiai aprašomas.

PLOCKO kunigalkštija nuo tų slavų okupacijos laikų tapo pašinu, ivarytu Lietuvos širdin, kaip skundėsi mūsų kunigalkštis TRADENIS. Žemaitijos kuršiai ir Maskvos galindai nebeteko ryšio, o vėliau Livonija, kaip mažiausios atsparos taškas, tapo kalavijuočių ordino auka.

Pletuose buvo dar blogiau. JOTVINGŲ (ankstesnių istorijos GEPIDŲ, ir vokiškai net "GOTŲ") galinga tauta, amžiais valdžiusi visą centrinę Imperijos dalį, laikydama savo rankose pirmąją GINTARO KELIO VAGĄ (Vysla-Būgas-Dnieprą), tolydžio buvo čekų lenkų Malopolskos slavų stumliama į šlaurę. Boloslovo ir Kazimiero laikais įvengti pasipriešinimas buvo galų gale palaužtas; jie nustojo daugumos gyventojų ir kone pusės pletinų žemių, o taip pat Būgo-Vyslos vieškelio kontrolės; LIETUVOS BRASTA bepalko tik lietuvišku vietovardžiu žemėlapyje, o Gintaro Kėlas buvo priverstas persimesti Nemuno vagon.

To mažą. Jau 1168 metais danių karalius Voldemaras (ir p. ž. pripažįsta jėms misijonierių rolę), susirinkęs 300,000 piratų pasakiško grobio pažadais, užpuolė ARKONOS vyriausią Arijų šventovietę Rugijos saloje, mūsų KRIVIŲ KRIVAČIO sostinę, ir po metų apgulos ją sudegino. Tai buvo didžiausias smūgis ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje Europos vietų, dar likusiems Arijų tikybos pasekėjams. Jo reikšmės niekad nepervertinsime... Nebetę pasitikėjimo savo krittuiam Dievui, PERGALĖS VĖLIAVŲ GLOBĖJUI, Arijai tapo lengvu grobio krikštytojams, nors Krivių Krivalčio sostinė dar kurį laiką gyvavo Romuvoje, vėliau Vilniuje (iš čia išaiškėja Vilniaus svarba, apie ką nebuvo pasakyta ankstyvesniuose kitų autorių straipsniuose).

Ivertinant Voluinės Tarkos faktą, reikia tad turėti galvoje tą kraštutinai nepalankią Lietuvai politinę būklę, kuri priverstė senosios FEDERACIJOS palikuonis užmiršti jų vidinius klivirčius ir apsiungti, peržengiant net šlaurės-Pletų tikybinę parapiją. Tai buvo juodžiausių debesų žinios, kurios sukrėstų ir visai savanaudi feodalą. Štai jų pluoštas, toli gražu neišsamus:

1212 metais POLOCKO kunigalkštis susitarė su Livonijos ordinu, išskūrusiu 1201 metais Rygoje, organizuoti kartu su kylančia Maskvos galybe bendrą jėgą prieš žemalčius.

1215 metais KALIŠO kunigalkštis, popiežiaus Honorijaus III palaima, sutelkė vienuolius Kristijonui Prūsų vyskupo titulą, o tai reiškia, jog Rytprūsų pasipriešinimas palaužtas, ir tas visas plotas skelbiamas "no man's land" ("niekieno žemė") – pirmo grobio auka.

1217 metais GINEZNO arkivyskupas ir Lenčios kunigalkštis gauna popiežiaus dispensiją nuo dalyvavimo kryžiaus karuose, kadangi jie veda kovą su "pagonimis", kurių žemės susisiekia su jais, tad jokių kitų neberėkia ieškoti Palestinoje.

1218 metais HONORIJUS savo bulėje jau skelbia tiesioginį kryžiaus karą Lietuvai ir prūsams ir maloniai prižada iš anksto visiems, kas dalyvaus, "nuodėmių atleidimą, kaip žygiuojantiems į Jeruzalę". Tuo būdu visos Europos, kad ir didžiausi nusikaltėliai, kuriems grėsė teismas ir mirties bausmės, subėga pas kryžiuočius "išsibaltinti" (mūsų kraujuje).

padarė Rimanto Žuko pirmąją premiją laimėjęs darbas, valzduojas jaunų žmonių porą su kūdikiu. Albume ši nuotrauka gerokai nuvilia. Visų motinos, tėvo ir kūdikio veidai skendi nejuokioje tamsoje, šešėliuose. Tokių, albume sujudintų nuotraukų yra ir daugiau. Spėju, kad taip atsitiko, kai iš spalvotų buvo keičiama į juodą-baltą. Kitos nuotraukos ir į albumą perkeltos yra labai ryškios, ypač ekspresyvių mažų mergelių veidai.

Kaip jau sakiau, albumui trūksta išleidimo datos. Antra, trūksta kiekvienos nuotraukos pavadinimo arba paaiškinimo. Dabar – tik numeris ir fotografų pavardė. Trečia, būtų buvę labai vietoje, jeigu pavadinimai bei paaiškinimai būtų atlikti lietuvių ir anglų kalbomis. Darbovietėje savo kolegom rodo žiau anksčiau tapo paties redaktorius paruoštą dailininkų albumą, o dabar rodo žiau ir foto nuotraukų albumą. Abiem atvejais susidomėjimas buvo didelis. Jie mane klausinėjo, prašė visokių paaiškinimų ir nūšio, kad nieko nėra angliškai. Net ir tas redaktorius žodis, kur lietuviškai, tai visi fotografai aplūdinami, prirašant net 4 puslapius, o kur angliškai – tai vos trečdalis puslapio, ir tik trys, premijos laimėję, pavardėmis teiminti. Jeigu čia nurodytų trūkumų nebūtų, gražiai išleistą albumą susilauktų daug daugiau gerbių ir iš svetimausių tarpo.

(Nukelta 15 psl.)

Sausio mėn. 22 d. Toronte mirė žinomas Maž. Lietuvos veikėjas, Dr. Martynas Anyšas.

Vellonis gimė 1895 m. lapkričio 5 d. Kintuose, Šilutės apskrityje, Klaipėdos krašte pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Prasidėjęs Pirmajam pasauliniam karui, jaunas Martynas buvo palimas į Kaizerinės Vokietijos karo laivyną. Čia jis kaip artilerijos specialistas karą laivų "Schleswig-Holstein" dalyvavo pagarsėjusioje Snagerako jūros mūšyje.

Po karo jis išvyko į Kauną, kur 1923 m. baigė suaugusiųjų gimnaziją. Pasirinkęs teisę, jis studijavo jurisprudenciją Hamburgo ir Berlyno universitetuose. Hamburgo universitete jam buvo įteiktas daktaro laipsnis už jo mokslinį darbą: "Der litauisch-polnische Streit um das Willagebiet von seinen Anfaengen bis zur Entscheidung des standigen Internationalen Gerichtshofes in Haag".

Disertacijoje, kuri buvo išsiųsta visiems universitetams, dr. Anyšas įrodė, kad Vilniaus kraštas tautiniškai ir teisiškai priklauso Lietuvai.

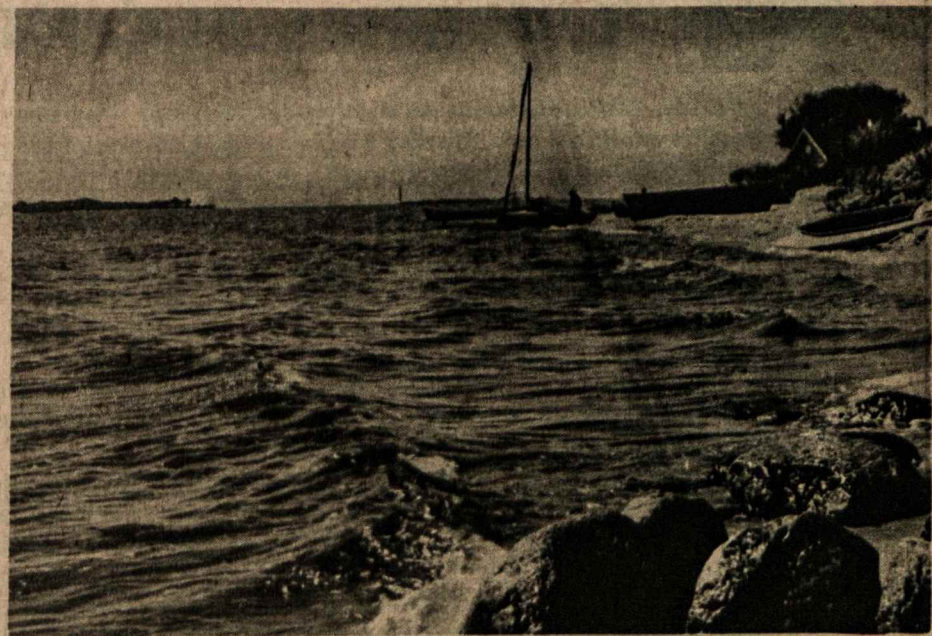
Dr. M. Anyšas namuose pasakoją savo atsiminimus.

Perėjęs į diplomatinę tarnybą, jis dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne ir 5 metus buvo Lietuvos konsulu Hamburge. 1935 metais buvo Klaipėdos krašto Brūvelaičio direktorijos narys ir ėjo ilgus metus Klaipėdos krašto gubernatūros patarėjo pareigas.

Naclams 1939 metais okupavus Klaipėdos kraštą, dr. Anyšas išvyko į Lietuvą, kur šiauliuose buvo prekybos instituto lektorium. Karo metu gyveno Berlyne, o po karo Kiele. 1949 metais emigravo į Kanadą.

Dr. Martynas Anyšas, būdamas direktorijos nariu ar gubernatūros patarėju, niekad neprarasdavo kontakto su krašto žmonėmis. Įvairiomis progomis jį dažnai buvo galima matyti krašto ūkininkų tarpe, su kuriais, savo įprastu būdu, diskutuodavo ir kalbėdavosi dėl jų sunkios ekonominės būklės. Jis buvo ir tas balsas centro vyriausybės įstaigose, kuriose jis ieškodavo (dažnai be pasisekimo) ūkininkams lengvatų.

Dr. Martynas Anyšas buvo tas Klaipėdos krašto lietuviškas politikas, kuris vengdavo jausmingų šūkių ir parolių. Jis ir įvairius reikalus žvelgdavo iš realios pusės ir, klaipėdiškai kalbant, "dalykiškai" sprendavo problemas. Toks jo būdas nevisuomet patikdavo aukštesniams vyriausybės pareigūnams.

Kursių marių pavasaris, kur velionis praleido savo jaunystę

Dr. Anyšas neužmiršdavo nueiti ir į pamarį. Kaip pajūrio sūnui, žvejų vargal buvo jam ypatingai prie širdies. Matydamas, kad dėl didelio žuvies pertekliaus žvejai už centnerį žuvų gaudavo tik kelis litus, darė žygių, kad jėms būtų pagelbėta.

Daugiausia jo iniciatyva 1934 metais finansų ministerijos kapitalu buvo įsteigta pirmoji žuvų apdirbimo bendrovė "Žuvis".

"Žvejyba darysis pelningesnė ir žvejai greičiau atpras žiūrėti užsienį" (su prask ieškos "pagelbos" iš Vokietijos. A. L.) – rašė dr. Anyšas viename straipsnyje 1936 m.

Bet dr. Martynas Anyšas nebuvo vien tik juristas, politikas ir ekonomistas. Jis buvo ir didelis savo krašto ir tautos praeities puoselėtojas-istorikas. Šioje srityje jis pasireiškė ypatingai paskutiniaisiais savo gyvenimo metais Kanadoje. Savo krašto praeitį tirti jis nesigallėjo nei darbo nei laiko. 1968 m. jis išleido pirmą savo istorinį veikalą "Senprūsų giminių kovos su vokiečių riterių ordinu nuo 1230 iki 1282 metų".

Štame mokslo veikale dr. Martynas Anyšas smulkiai išdėsto prūsų lietuvių kilmę, jų gyvenamąsias vietas, ilgą metes kovas už savo laisvę, ištikimimus, prūsų giminių kalbą ir lietuvių giminių apgyventas sritis Prūsijoje. Už šį darbą Kanados Maž. Lietuvos Bičulių Draugijos Centro Valdyba jam įteikė 1000 dolerių Dr. Vydūno vardo Literatūrinę Premiją.

Laiks nuo laiko dr. Anyšas bendradarbiavo ir spaudoje, rašydamas straipsnius Maž. Lietuvos temomis.

Didelė dr. Martyno Anyšo talkininkė jo darbuose ir užstojimuose buvo jo žmona, Valerija Anyšienė-Bielskaitė. Ji padėdavo jam surasti naujų istorinių šaltinių, padary-

davo vertimus, perrašydavo nuetli ir į pamarį. Kaip pajūrio sūnui, žvejų vargal buvo jam ypatingai prie širdies. Matydamas, kad dėl didelio žuvies pertekliaus žvejai už centnerį žuvų gaudavo tik kelis litus, darė žygių, kad jėms būtų pagelbėta.

1970 m. dr. Anyšas, kartu su žmona Valerija, praturtino mūsų literatūrą nauju veikalu "Žymios Lietuvos moterys". Čia autoriai pasistūmė į Lietuvos moterims pastatę rašiklį paminklą.

Minėtai knygai pasirodžius, rankraščiuose jau gulėjo galutiniai paruoštas kitas veikalas: "Vytautas Aleksandras, Didysis Lietuvos Kunigalkštis". Jo leidimas laikinai atidedamas, o jo vietoje į spaudą atiduodami dr. Martyno Anyšo memuarai: "Lietuvos vyriausybės kovos su Didžiojo Vokietijos reicho vyriausybe dėl Klaipėdos krašto iki jo atplėšimo 1939 m. kovo 22 d."

Šios knygos pasirodymą vellonis jau nebesilaukė. Į savo raštus dr. Anyšas dažnai įnešdavo kontraversinį elementą, kuris iššaukdavo visokeriopą kritiką. Kartą dėl to užklaustas dr. Anyšas pareiškė:

— Istorikas – juristas turi rašyti be pagražinimų, taip kaip rodo dokumentai. Jeigu vienas kitas galvoja, kad aš klystu, jis turi pilną teisę man tai įrodyti.

Šalia mokslinių darbų dr. Martynas Anyšas aktyviai pasireiškė ir visuomeninėje veikloje, kaip Baltų Federacijos, Lietuvių Bendruomenėje ir Tautos Fonde.

Kaip daugelis taurių Lietuvos sūnų, taip ir dr. Anyšas negalėjo daugiau išvysti savo tėvų namų, gimtosios Kintų apylinkės ir Mažosios Lietuvos, dėl kurios jis tiek daug dirbo, stelojosi ir rašė. Dr. Martyno Anyšo mirtimi Maž. Lietuvos Lietuviai prarado didelę asmenybę, atkaklų kovotoją ir rezistentą.

Ansas Lymantas

Kanados Mažosios Lietuvos Bičulių Draugijos Centro Valdybos Pirmininkas Vilijus Peteraitis įteikia laureatui Dr. Martynui Anyšui premijos paskyrimo aktą.

IŠ DETROITO RAŠO

ALF NAKAS

1. Žodžiai apie lietuvių fotografų darbus

Vasarą 10 d. Dievo Apvalzdos parapijos kultūrinio centro sienos buvo išpuoštos geriausiais lietuvių fotografų darbais, pereltą rudeni vėšiai rodytas II mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Chicagoje. Sakau buvo, bet negalėjau pasakyti, kaip atrodo. O tai todėl, kad kai rašau šiuos žodžius, iki to "buvo" dar liko lygiai savaitė, taigi, čia rašant, man dar tik "bus". Chicago dienraščiams parašome sekmadienį, o ketvirtadienį jau skaitome. Rašant iš Detroito į Montrealį, orą paštu pasiųstas laiškas visą savaitę eina, o iki Nepriklausomą Lietuvą patenka, vėl dar savaitė – kitą užtrunka. Taigi, sakau, buvo, arba bus buvę eksponuoti geriausi ir naujausi fotografų darbai. Apie tos parodos rezultatus gal kitą kartą.

Ant mano stalo gulį 96 fotografijų, sudėtų į 65 didelio formato puslapius, albumas. Išleistas lietuvių Foto Archyvo. Redaguotas Algimanto Kezlo, S. J. Spauštas M. Morkūno spaustuvėje, Chicagoje. Juodai auksinė minkšto viršelio nuotrauka Stasio Plnkaus. Išleidimo data, tiražas ir albumo kaina nepažymėta. Didžiausia nuodėmė, kad nėra datos. Trumpe angliskame ir ilgokame lietuviškame redaktoriaus žodyje paaiškinama, 1974. II. 26

kad albume talpinamos nuotraukos yra iš foto parodos, įvykusios Chicagoje 1972 m. birželio 24-liepos 4 dienoms, II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso metu. Tie 96 albumai atrinkti darbai yra tik trečdalis iš parodoje išstatytųjų (parodoje buvę 282). Iš parodoje dalyvavusių 50 fotografų, į albumą pateko tik penki. Vyresniųjų (virš 30 m. amžiaus), parodoje dalyvauta 14 fotografų. Jiems premijos nebuvo teikiamos. Tik jaunesniųjų, mėgėjų darbai buvo premijuojami. Plačiau albumo vartojtojus redaktorius supažindina su trimis profesionalais: Aleksu Urba, Playboy žurnalo fotografu; Kastyčiu Izokaičiu, amerikinių žurnalų bei didžiųjų pramoninių korporacijų bendradarbiu; ir Vytautu Augustinu, dar iš nepriklausomos Lietuvos žinomą, dabar New Yorke gyvenančiu, foto menininku. Visiems kitiems albumo dalyviams pasako tik po porą charakteringų sakinių.

Daug nuotraukų parodoje buvo spalvotos. Albume jos visos juoda-balta. Tai visai suprantama, nes išleisti spalvotą albumą būtų perdidelis, labai nuostolingas ilksusas. Minimoje parodoje turėjau progą gal valandą, gal kiek ilgiau praleisti. Stengiausi išsiskirti ir premijuotus darbus. Atmenu, parodoje didelį išpūdį man

Studentų "Varpo" L.S. DRAUGIJOS SUKAKTIS

1923 m. lapkričio mėn. 13 d. Vytauto Didžiojo Universiteto Studentų "Varpo" Draugijos steigimo iniciatoriai Birutė Grigaitytė-Novickienė, Jonas Strimaitis, Antanas Tamošaitis, Juozas Toliušis, Adomas Kairys ir Jurgis Kasakaitis pasirašė iš anksto paruoštus įstatus ir juos įteikė patvirtinti U-to vadovybei, kuri padarė šitokį sprendimą:

"Universiteto Senatas, eidamas U-to Statuto 44 str. 1923 m. gruodžio 6 dieną šiuos Lietuvos Studentų "Varpo" Draugijos įstatus patvirtino.

Rektorius (pas.) V. Čepinskis
U-to sekretorius (pas.) V. Lašas

Tuo būdu 1973 m. gruodžio mėn. 6 d. Vyt. Didž. Universiteto Studentų "Varpo" Draugijai suėjo aukštinė 50 metų amžiaus sukaktis.

Draugijos įstatų 5, 6 ir 7 str. išdėstyti jos tikslas, veikla ir teisės:

"Str. 5. Draugijos tikslas šviesti ir ruošti narius visuomenės ir kultūros darbui tautybės, demokratizmo ir asmens pažūrų laisvės dėsniais.

Str. 6. Tikslui pasiekti draugija: a) ruošia paskaitas, pranešimus, diskusijas, b) steigia sekcijas (literatūros, teatro, muzikos, sporto ir kitas), c) steigia knygynus, skaityklas, bendrabučius, valgyklas, kooperatyvus, klubus, d) renka aukas, rengia loterijas, koncertus, spektaklius, turi susiėlpimo fondą, e) leidžia laikraščius, knygas ir juos platina.

Pastaba: loterijos rengiamos Universiteto Senatui sutikus ir gavus iš atitinkamų įstaigų leidimą.

Str. 7. Draugija turi juridinio asmens teises, gali įsigyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, daryti įvairias sutartis, imti paskolas, ieškoti ir atsakyti teisme."

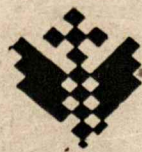
Draugija "Varpo" vardą pasirinko pagal pirmųjų varpininkų Vinco Kudirkos, Petro Leono, Petro Kriaučiūno, Jono Staugaičio, Juozo Bagdono ir Vinco Palukaičio 1899 m. išleisto Tilžėje žurnalo "Varpo", kuris skelbė "Mūsų idealas - laisva, nepriklausoma Lietuva, nusikračiusi svetimų ir savų despotų".

Draugija veikė: a) nagrinėdama ir studijuodama savo ideologiją, besirūpindama pavienių narių išsilavinimu, išsimokslinimu, erudicija; b) dalyvaudama akademiniam gyvenime ir skleidama savo ideologiją, siekimas visos studentijos masėse bei ieškodama bendrininkų, naujų draugijos narių, kovotojų už tautybės, demokratizmo ir laisvo žmogaus tikslus ir c) veikdama sodžiaus jaunimo organizacijose ir skleidama savuosius idealus liaudyje. Nariai pasiskirstė į tris sekcijas: a) visuomenininkų-studijuoti ir suprasti realaus gyvenimo įvykius, juos vertinti ir sekti kaip jie veikia visuomenę, jos kultūrą, civilizaciją, pažangą, b) spaudos - sekti spaudą, dalyvauti joje ir veikti, kad ji remtų amžinuosius laisvės ir laisvo žmogaus uždavinius, c) mokslo populiarizatorių - rinkti medžiagą moksliskai pagrįsti visuomeninius klausimus, rengti pranešimus bei paskaitas apie mokslo laimėjimus, leisti populiarus turinio knygas.

Studentų "Varpo" draugijos veikla plėtėsi, narių skaičius augo. Praėjus penkeriems našaus darbo metams, atsirado naujos šios draugijos atžalos. 1928 m. vasario mėn. 2 d. įsisteigė studentų varpininkų vyrų korporacija "Žalgiris"...

Pirmojon "Žalgirio" korporacijos valdybon išrinkti Mikalojus Brazauskas, Stasys Elsbergas, Kęstutis Grigaitis ir Jurgis Kregždė, korporacijos šefu - Mykolas Slezevičius. Žalgiriečiai ir toliau dirbo visuomenininkų ir mokslo populiarizatorių sekcijų darbus, jiems rūpėjo ne praeitis, bet ateitis, demokratinė Lietuvos politinė, ūkinė ir kultūrinė sistema.

VARPAS, nr. 12, Leidžia Varpininkų Filistery Draugija, red. Antanas Kučys. Gražiai išleistas, idomiai suredaguotas žurnalas. Šiame numeryje rašo: H. Antanaitis, J. Audėnas, P. Čepėnas, Z. Dailldka, L. Dovydnas, Č. Gedgaudas, K. Grigaitytė, A. Gustaitis, dr. K. Karvelis, A. Kučys, St. Lozoraitis jr., dr. J. Pajaujė, J. Reisgytė, A. Rinkūnas, R. Spalts, K. Šeštakas ir P. Veršelis. Dailės darbai V. Krištolaitytės, Dalgio, M. Ivanausko ir V. Valtekūno.

VINCAS KUDIRKA

VARPAS

KAD RYTA SAULĖS SPINDULIU
PIRMIAUSIU

APREIŠKĖ ŽEMEI TEKĖJIMĄ SAVO.

UŽGAUDĖ VARPAS LIEPIMU
AIŠKIAUSIU.

TARYTUM JISAI ŽMOGAUS LŪPAS
GAVO.

KELKITE.
KELKITE,
KELKITE.

KELKITE!...

1931 m. gruodžio mėn. 15 d. iniciatoriai studentai J. Petrikas, Pr. Vaičiulis, N. Indrašius, L. Grinevičiūtė ir kiti sušaukė studentų medikų, odontologų ir farmacininkų naujos varpininkų korporacijos steigimo susirinkimą ir įkūrė Studentų medikų korporaciją "Ažuolas", kurios pirmojon valdybon išrinko J. Petrriką, L. Grinevičiūtę, N. Indrašių, L. Šulčį ir S. Būgaite. Korporacijos šefu - prof. Vl. Lašą. Ažuoliečių tikslai:

"auklėti korporantuose mediko visuomenininko jausmus, humaniškumo, demokratiškumo, tautiškumo ir sąžinės laisvės principais".

Neatsilikio ir studentės varpininkės. Jos specifiniais moterims rūpimais klausimais 1933 m. gegužės mėn. 17 d. įsisteigė Studentėlių varpininkų korporaciją "Rimtis", kurios iniciatorėmis buvo E. Gineitienė, A. Pipinytė, E. Klybaitė, E. Sriubaitė, M. Slezevičiūtė ir kitos. Pirmojon korporacijos "Rimties" valdybon išrinko M. Slezevičiūtę, E. Gineitienę ir A. Pipinytę, korporacijos šefe vienas balsai pakvietė Feliciją Bortkevičienę...

varpas NR. 12

STUDENTŲ TEATRO
SPEKTAKLIAI:

Šiame laikraštyje buvo keletą kartų paminėti National Theater School pastatymai, kurie sutraukia būrlus žmonių ne vien dėl to, kad jėjimas laisvas, o dėl moderniškos režisūros, dažnai nekur nematomų veiklų įvairaus stiliaus ir puikiai paruoštų, bebalgancių mokyklą studentų sugebėjimų. Monument National salėje (1182 St. Lawrence Blvd., 1 blokas žemiau St. Catherine) nuo 26 vasario iki 2 kovo, 1974 m. 8:30 v.v. matysime Capitaine Schelle, Capitaine Eggo, autoriaus Rezvan's. Verta atsilankyti!

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

Ir kažkaip žaismingai, stengdamasis atgauti sveiką sąvokų balansą, jis vaidino sau keistą Ministerį Pirmininką, miegantį ant stalo nualintame viešbučio kambaryje ir besiskutanti visad iš Šimkaus paskolintu skustuviu.

Tačiau tikrasis „mocionas“, tai - rytinis perėjimas iš Metropolio iki buvusios rusų izdnės - šiuo metu Ministerių Kabineto būstinė.

Dabar čia darėsi netgi jauku. Skardinė krosnelė gerai šildė kambarius. Per plačius langus buvo matyti seni, gumuoti topoliai ir didelė, dviasiai teikianti pasitikėjimą, erdvė. Paprastai ta erdvė buvo ūknota, dangus vis neišsilaisvindavo iš debesų. Vėjas, pučias nuo Baltijos, nenupūsdavo debesų, bet sukraudavo jų danguje dar tirščiau.

Slezevičius vienas, ir neskučdamas, ėjo šaligatviu. Vėjas lietė jo ūsus, ir jis maloniai juto tą lengvutį, šviežią taršymą. Kada toks apyšaltis ryto oras, malonu nešioti ūsus. Ūsus turėti nebuvo malonu Kalugoje, nes šaltis kvėpuojant, lyg šalančia rasa, apnešdavo juos šerkšnu. Kaune buvo malonu džiaugtis ūsų vešlumu.

Koks pasmerktas uždusti savo nusialinime atrodė jam Kaunas! Keli kvartalai, kuriuos jis turėjo pereiti ūkanotą sausio rytą, atrodė tik nugriovimui skirti. Namų sienos buvo nutrupėjusiu tinku, daug langų užkalta fanera. Seni ir išblukę skelbimai, rusų kalba parašyti, nuo drėgmės tūžo ant sienų tinko. Raidės atrodė lyg neįskaitomi hieroglifai. Mediniai šaligatviai, jais žengiant, įkyriai reikalavo padidinto dėmesio, nes grąsino išnarinti keleivio kojas. Kada lengvas sausio atlydis lietė žemę, po nesandariai sudėtomis šaligatvio lentomis pritekėdavo vandens. Tada išpausta palaida lenta paleisdavo tikrą purvino vandens švirkštą, ir dumblinos kaskados taškė žmogų nuo galvos iki kojų.

Praeiviai, kaip ir pastatai, buvo nusialinę ir išsekę. Jų apdaras daugiau negu prastas, o žvilgsniai blankūs ir apatiški.

Tarp tų pastatų ir tų žmonių Slezevičius pasigedo šviesos ir tvarkos. Jis ilgėjosi pasitenkinimo jausmo savo dvasioje. Prieškarinis Vilnius - tas turtingas miestas, pilnas elegantiškų žmonių centrines gatvėse, keistu kontrastu atbusdavo erzinaimoje atmintyje. Ar gi įmanoma tikėti, kad centrinės Kauno gatvės kada nors prisipildys elegantiškų žmonių ir šie vaikščios tarp šaunių krautuvų ir kavinių?

Anuomet jis lankė lietuviškus renginius Vilniaus teatre, sekė gausią lietuviškos spaudos, santykiavo su dešimtimis kultūrininkų, stovėjo greta ir viduryje kurybingos lietuviškos vilniečių visuomenės. Toks tada Slezevičius buvo Vilniuje: visuomenininkas, kultūrininkas, advokatas. Čia dabar atsidiūręs, jis ilgėjosi to pilnumo jausmo.

Nualinto Kauno akivaizdoje skaudžiai matė, kas buvo turėta ir ko netekta.

— Pelenai, aplink pelenai, — galvojo jis. — Turime stveris už antikos pasakų. Iš pelenų gimė gražus paukštis Feniksas.

Mintis buvo daili ir idomi; jautė, kad ta alegorija tinka bet kuriai jo kalbai, kur turi skambėti optimizmas ir ateities vizija.

Nors toks nemalonus tas miegojimas ant stalo, kalbos turi skambėti optimizmu.

— Pelenai, aplink vieni pelenai, — jis pakartojo. Kada Doma pirmą kartą atlankė Kauną, pasakė:

— Niekad nenorėčiau gyventi šiame mieste.

— Kodėl gi? — nusišypsojo tada Slezevičius. — Čia kadaise gyveno ir Adomas Mickevičius.

Jauna moteris su pasigailėjimu apžvelgė gatvę, kuria abu neskubėdami ėjo.

— Netinkuotų sienų plytyniai namai. Vienaaukščiai, kaip priploti. Nėra medžių, trūksta gėlių.

— Tai tvirtovės miestas, — paaiškino vyras. Ji sugavo lengvą sarkazmą vyro balse, pasidavė jo tonui.

— Čia per daug pentinų žvangėjimo, — lengvai nusiuko.

Tai buvo prieš karą, prieš bent aštuonerius metus. Dabar tai atrodė sena praeitis. Kauno tvirtovė — imperijos didingumo simbolis. Kariškių pentinų žvangėjimas — imperijos didybės melodija. Slezevičius sustojo ir stengėsi prisiminti, kada buvo tas probėginis jo ir Domos pasikalbėjimas Kauno gatvėje apie pentinų žvangėjimą? Jis atstatė sąmonėje datą: tai buvo taip seniai — prieš aštuonerius metus! Toks didelis laiko tarpas atnešė tiek daug ko žmonių gyvenime, tiek įvairiausių lūžių. Ak, kaip norėtų dabar eiti čia kartu su Doma ir kalbėtis su ja apie aną aštuonerių metų praeitį!

Galvojo apie žmoną. Kaip ir visada, minty kilo jų nuolatinės perskyros ir tie susitikimai po ilgesnio laiko, kurie santuokos šviežumu atnaujindavo santykius ir niekad neleidžia jiems apsinešti kasdieniškumo pilkumu.

Dvi savotiškos dimensijos buvo jo sąmonėje. Juto jas ir gerai su tuo dvilypumu sugyveno. Kada galvojo apie Domą, jis buvo vienoks. Kada į sąmonę aistringų, kunkuliuojančių srautų veržėsi svarstymai apie politiką, jis buvo kitas. Tai du kontrastai jame: tartum jis nuolat lankėsi dviejuose kambariuose ir nuolat žengė iš vieno į kitą, ir vėl atgal. Viename stovėjo intymūs ir poilsingi baldai, kitame gi — stambūs didingo viešbučio foje apstatymai; pro plačius langus sklaidėsi didelės ir neramios aikštės panorama. Priprato nuolat ir nuolat keisti savo vietą tarp tų dviejų patalpų. Net nebūtų lengva nusakyti, kurioje patalpoje jis jaučėsi savęs. Savo pasąmone suvokė, kad negalėtų egzistuoti be didžiulio foje, kurio langai išėina į visad nerimstančią aikštę.

— Tai tvirtovės miestas, — dabar skambėjo jo sąmonėje prieš aštuonerius metus tartas Kauno nusa-

kymas.

Kažkaip, lyg atsiliepdamas į tą posakį, sustojo ir apsidairė. Taip, jis buvo Kauno gatvėje, bet Kaunas nebebuvo rusų tvirtovės miestas. Dar labiau papildėjęs, žėmanamais, žemastogis, klusniai įdubo tarp slėnio šlaitų. Pilkai gelsvoji miesto masė patogiai glaudėsi prie bizantiško gelsvasienio soboro, gelsvų kolonų milžino, kuris ir iš tolo slėgė centrinę gatvę ir Metropolio viešbutį.

Tartum stengdamasis išguiti iš sprando ir menčių per naktį įgulėtą sustingimą, Slezevičius nuėjo Nemuno link. Žengė neskubėdamas, kūnas lengvai ir gracingai lingavo beiniant. Netolimu pavasariu kvepiąs linksmas vėjas kuteno veidą, ir tai guodė keistu, lyg naujai atrandamu požiūriu į slėgiantį aplinkos vaizdą. Gal būt, viskas pasisuks į renesansą?

Jau buvo už miesto sodo. Čia, prie dviaukščio mūro durų plevėsavo trispalvė. Jis žinojo: tai karių savanorių verbavimo įstaiga.

Nuėjo lengvai, kažkaip aptingusiai plevėsuojančios vėliavos link. Tuoj pat, pralenkdamas ji, šaligatviu skubėjo du ūkininkai. Aiškiai, traukė į trispalvės pošaukį. Ant nugarų turėjo pilkos drobės maišus. Virvės, tvirtai suveržusios nugarinius maišus, — dviem mazgais iš apačios ir vienu mazgu viršuje, — stipriai laikė naštas ant vyrų nugarų. Atrodė, su tais kelionės maišais vyrai ir žengia smarkiau, ir nueina greičiau.

— Vyrai, — pasakė Slezevičius, ji pralenkusiems keleiviams, — ar jūs į savanorių biurą?

Abu sustojo, atsisukę į jį, o buvo jau pralenkę bent keliolika žingsnių. Stebėjo vyrus. Vienas — daug vyresnis už kitą. Abiejų melsvai pilkos akys tyrinėjo užkalbinusį juos miestietį.

— Taip, ponul, — atsakė vyresnysis.

— Teisingai atradote vietą, kad ir platus tas Kaunas.

— Mes ir Kauną lengvai atradom, ponul, — šyptelėjo vyresnysis. — Bepigu atrasti, kad Kaunui mūsų reikia.

— Ir Lietuvai jūsų reikia, — pasakė, jau sustojęs greta vyrų Slezevičius. — Iš kur gi jūs?

— Iš po Grinkiškio, — vyresnysis vis atsakinėjo, — Esame tėvas ir sūnus, kareiviai savanoriai, pone. Mes pėsčiom, kad vokiečiai arklio neatimtų.

— Geriausias jums kloties, — pasakė Slezevičius, — Tokių Lietuvai reikia.

— Senas kareivis su jaunu, — nusišypsojo tėvas. — Vienas šauda, kitas šovinius paduoda.

— Tai jau ir aš šaudysiu, — kukliai šyptelėjo jaunuolis į tėvo pokštą.

— Mane nudės, į mano vietą stosi, — lengvai ir nerūpestingai nuramino tėvas sūnų.

Atsisuko į tebestebintį juos Slezevičių ir užtikrinančiai pasakė:

— Iš mūsų apylinkės daug vyrų išėjo, kad tik jiems šautuvų surastų. Kiti buvę Mikalojaus kareiviai, prie apkasų pripratę.

(Bus daugiau)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

FILMŲ PASAULYJE

"SIDDHARTHA"
Šiuo vardu plačiai žinoma knyga, parašyta Herman Hesse, g. 1877 m. Vokietijoje. Jo tėvas estas. 1911 m. apėmė Indiją. Nuo 1912 m. gyveno Šveicarijoje, kurios pilietybę gavo 1921 m.

Kūryboje ieško ryšio tarp rytietiškos ir vakarietiškos kultūrų. Romantikas bei fantastas. Ieško dievybės ryšio visoje gamtoje, iškaltitinal akmenis, medžius ir pan. Filė knygu autorius. 1946 m. gavo Nobelio literatūrinę premiją. Mirė Šveicarijoje 1962 m.

Knygos "Siddhartha" vien Amerikoje parduota apie du milijonai egz. Išversta į eile kalbų. Ypač mėgiama jaunimo, bandančio naujų mūnčių atrasti senoje Indusų religijoje, norinčių "pakilti". To beieškodami dažnai pabėga iš namų, gyvena kaip hipiai ir kūtvelos, nieko nedirbdami, manydami pasaulis yra paklydęs ir jų vienatviškas nuėjimas parkuose ar pamėse atneš pakeltimą. Augina ilgus plaukus, nes tai esąs protestas prieš esantį gyvenimą. Ir t. t.

Panašios minties yra filmas "Siddhartha" bandytas pagaminti pagal knygą. Pagrindinis veikėjas turid daug laiko galvoti, laukti pasininkauti. Ieško ramybės, pasitenkinimo. Palkęs turtingus tėvus, su draugu kladžioja miškuose, prisivilioja turtingą gražuolę, (neitkėtiną sceną!) į italio kūdikį, pralobsta, ją palieka, vėl gyvena vargingai.

Veiklė yra mūnčių. Ir daugybė neitkėtinumų. Sakysime, kaip jis gali metais gyventi miškuose ir iš jų grįžti ne tik sveikas ir gražus, bet ir naujats, brangtats, rūbats? Arba, koksai gali būti didesnis savanaudiškumas, valdmeniškas, kaip palikti

nėščią moterį, pabėgti vėl į nykumą?

Gallma prieštastatyti sakymų, kad taip galvojės laisvas žmogus, kad tatal vykę prieš apie 2500 metų, kai Indijoje buvo pradėta formuoti Budos religija. Kad dabar žmonės yra taip supančioti įstatymų bei naujų manierų, jog jie negali laisvai galvoti. Dėl galimų mūnčių prieštastatų veikalas įdomus, su garsinamom idėjom sutiksimė, ar ne.

Vienas blėdžiausių pavelsų yra stačiomis atliekamas išsiveržimas, tegu ir ne su detalėmis pristatytas. Pornografiška išmonė. Indijoje uždrausta filmuose rodyti bučlavimus. Filmuojant macharadžo Bharatpur rūmuose meilės scenas šūkaudami stebėjo apie 10,000 smaližių.

Indai gamina tiek blogus filmus, kad juos negalima pavadinti filmais, o tik celfano gadinimais. Jie net nemoka šviesų nustatyti. Ši filmavo švedas Sven Nykvist, garsiojo Ingmar Bergmano filmų filmuotojas. Be gerų, yra ir prastų gabalų, net beryškų spalvų.

Siddharthą vaidina 34 metų Shasti Kapoor, žinomas Indusų artistų giminės narys. Jo meilužė atlieka 25 metų Simi Garewal, filmiškai pasirašymais - sutartimis užimta iki 1976 metų.

Producers ir direktorius Conrad Rooks yra amerikietis, g. 1934 m. Turtingos šelmos sūnus. Jaunystėje matė visus jų gyvenvietėje rodytus filmus, todėl filminėmis idėjomis gillai perslėmė. Jo pirmas pagamintas filmas "Chappaqua" apie Amerikos Indėnus, 1966 m. rodytas Venecijos filmų šventėje.

"Siddhartha" filmuota Indijoje. Spalvotai.

P. Tilvykas

IŠ DETROITO RAŠO...

(Atkelta iš 3 psl.)

2. Žodžiai apie Verdi "Kauklų ballų"

Po trejų metų pertraukos Chicagos Lietuvių Opera vėl grįžta prie Giuseppe Verdi. Anais 1971 metais buvo statyta "La Traviata", o dabar, ši pavasari, statoma "Kauklų ballus", originale vadinama "Un ballo in Maschera".

Su "Kauklų ballaus" pastatymu i Chicagą grįžta Vytas Marlijošius. Jis 1970 metais dirgavo Č. L. O. statytą Verdi "Likimo galą" (La forza del destino) ir buvo tiek publikos, tiek muzikos kritikų labai šiltai sutiktas. "Kauklų ballaus" jis dirguos pirmuosius du iš trijų spektaklių. Trečiąjį dirguos užtekenti nauja žvaigždė Alvydas Vasaitis.

Antra naujenybė šlame pastatyme, tai amerikietis profesionalinis režisierius Tom Cowan. Iki šiol režizavo arba pats dirgintas bei meno vadovas Aleksandras Kučiūnas, arba kas nors iš mūsų aktorų.

Solo partijas atliks šie dainininkai: Roma Mastienė, Margarita Momklenė, Daiva Mongirdaitė, Danutė Stanikaitytė, Aldona Stempuzienė, Juozas Aleksūnas, Algirdas Brazis, Valentinas Liorentas, Vytas Marlijošius, Julius Savrimas, Jonas Vaznelis ir lenkų tautybės Stefan Wicik. Vist jie yra Č. L. O. kolektyvo seni nariai ir dauguma jų pažįstami plačioje lietuviškoje Amerikoje bei Kanadoje.

Benė trečią kartą nuolatios dekoratorium bus Adolfas Valeška. Chormeisteriai Alice Stephens ir Adolfas Gečas - ilgamečiai Č. L. O. bendradarbiai. Apšvietėjas Kazys Cijūnėlis ir scenos vadovas Kazys Oželis irgi pažįstami iš ankstesnių pastatymų. Su gausiu Č. L. O. choru, simfoniniu orkestru ir technikiniais pastatymo

5

talkininkais, i "Kauklų bai lų" ištraukę 145 asmenys. Nieko sau armijėlė, kurios pavydėtų ir profesinė opera.

"Kauklų ballaus" premjera įvyks šeštadienį, kovo 23 d., 8 val. vakare, II spektaklis seks sekmadienį, kovo 24 d., 3 val. po pietų ir paskutinis spektaklis sekmadienį, kovo 31 d., 3 val. po pietų. Vist trys spektakliai bus toje pačioje vietoje - Marlijos mokyklos rūmuose, 67th ir So. California gatvių susikirtime, Marquette Parke, lietuviškosios Chicagos širdy.

Kaip ir i visus Chicagos Lietuvių Operos buvusių pastatymų spektaklius, bilietai parduodami iš anksto. Paštu juos galima išgyti, pasiuntus čekį, nurodžius norimų kainų norimą skalčių bilietų. Bilietų platinto vletas ir adresas:

Marginiai,
2511 West 69th Street,
Chicago, Ill. 60629 (USA)

Bilietų kainos: parteryje - 5, 7, 9 ir 10 dol.; balkone - 4, 7 ir 10 dol. Visos vietos numeruotos.

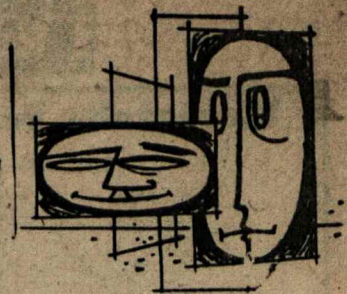
Ką dar trumpai turėčiau pridėti prie šios informacinės korespondencijos? Ogi, kad aštuonioliktuosius metus veikianti, 18-tąjį sezoną pamečiui pradanti, Chicagos Lietuvių Opera yra vienas iš retų lietuviškojo kultūrinio gyvastingumo stebuklų. Net reiklūs Chicagos amerikinių dienraščių muzikos kritikai iš jos ne tik nesišalpo, bet po kiekvieno pastatymo randa ir šiltų, gerų žodžių.

...IR GERAI IR BLOGAI...

(Atkelta iš 2 psl.)

garsiąją "sweepstiko" ligoninę, nesuteikiama teltgancų rezultatų. Pagal juos; ligoninė pastatyta prieš 50 metų ir nuo to laiko beveik nieko naujo neįnešta ligoninės patobulinimui. Tik tiek, kad šios loterijos egzektuvai

KREIVI VEIDRODŽIAI

Muzikos mylėtojas:

Senyvas žmogus svečiuose nuleido galvą ir tyliai verkė, kai jauna moteris uždainavo "tek tiek reziančiai" "Mano senasai nameli Kenntucky 'je". Šeimninė, prisiartinusi ant pirštų galų, paklausė tyliai su užuojauta: "Ar tamata iš Kenntucky?". "Ne, gerbiamoji", atsakė verkiantis, "aš-muzikas".

Ir jų plati giminė yra jei ne milijonieriai, tai jau tikrai turtingi asmenys. Ir atrodo niekas dėl to per daug nesišaldina, nes kur egzistuoja kapitalas - ten ir telysė. Visas atliktas patetisinamais oficialiai.

Kaip pavyzdį galima paimti ir Kanados valstybės turto-tektyvnešto remontas, pareikalavęs iš mokesčių šios loterijos egzektuvai mokėtojų 18 milijonų dolerių.

Kas sekė spaudą, geras žino, kad vos tik spėjus atremontuoti (o gal tik išleisti 18 milijonų), tuoju buvo parduotas kaip laužas už 800 tūkstančių dolerių. Kur logika? 17 milijonų dolerių išleista ką nors padaryti milijonierium. Kodėl? Neva surasti kaltininkai paleisti ankstyvai pensijai, be jokios bausmės. Kitur, už panašų išelkvojimą, valstybės kapitalo, gerokas būrys asmenų būtų nutelsta mirties bausmė, ar bent visam amžiui kalėti. Čia gi yra kitaip. Mažesnių sumų išelkvotojai ar valstybinių mokesčių nukombinuotojai, turi pinigų atmokėti ir dar prideda atsėdėti kalėjime. Gi didieji nusikaltėliai visada švelniai išsisuka nuo bausmių, jeigu negauna dar laipsnyje pakėlimo, kaip kad įvyko Kanados karo laivyno admiralų gudriose finansinėse kombinacijose. Ko gero, jų milijoninės "pajamos" dar buvo iškombinuotos ir nuo pajamų mokesčio.

Kaip pasibaigs šioji milijoninė Olimpiados loterija dar dabar sunku spręsti. Po kelių laimėjimų, reikia tikėtis, pasirodys tikroji medalio pusė - sąžininga ar suka. Hamilton, Ont. V.K.

INFORMACIJA

Ryšium su KLB 9-tosios krašto Tarybos rinkimais, kurie įvyks balandžio 28 d., jiems praversti sudaryta Montrealio Apylinkės rinkiminė komisija: P. Adamonis (pirmininkas), A. Ališauskas, J. Dalmotas, S. Pocauskas ir Br. Staškevičius.

Mūsų spaudoje netiksaliai pranešta KLB Montrealio apylinkės valdybos narių pareigos. Informuojame, kad valdyba pareigomis pasiskirsčius yra sekančiai: J. Šlaucutis, pirmininkas, Dr. A. O. Jaugelienė vicepirmininkė-ryšiams su etninėmis grupėmis, A. Mylė sekretorius, J. Adamonis išdėtininkas, Inz. V. Pakalniškis parengiamasis, S. Plečaitienė ir V. Sušinskas - nariai.

KLB Montrealio Apylinkės Valdyba

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ISTORINIAI METMENYS

(Paruošė kun. J. Gaudzė)

Spausdiname Montrealio lietuvių, susijusių su Šv. Kazimiero parapija istorinius įvykius, kaip yra paruošęs - bėdamas vikaru kun. Jonas Gaudzė.

Kun. B. Šlamas, norėdamas tiksliai žinoti, kiek turi lietuvių parapijiečių, padarė surašinėjimą, padedant šv. Kazimiero pašalpinės draugijos nariams. 1907 metų pradžioje buvo užrašyta 279 lietuviai, kurie sutiko priklaustyti prie parapijos ir mokėti mėnesinį mokestį. Pilnas lietuvių sąrašas su adresais, buvo nusiųstas į Montrealio arkivyskupiją.

Stipriau suorganizuoti lietuvių-lenkų parapiją, kun. B. Šlamui nepavyko: dėl jo nesugyvenamo būdo ir dėl turimų keistų idėjų.

SKUNDAI IR KUN. B. ŠLAMO PASIAIŠKINIMAI

Atvykęs į Montrealį kun. B. Šlamas, rado keletą lietuvių, kurie anksčiau gyveno Londone ir gerai jį ten pažino per du metus. Buvę ten nesutikimai ir kivirčiai čia vėl atsinaujino; kurie privedė prie to, kad po 8 mėnesių, lietuviai atsiskyrė nuo bendros su lenkais Misijinės parapijos.

Nežinia kokiais tikslais, 1907 m. vasario 25 d. parašė laišką Montrealio arkiv. Paul Bruchesi, Antanas A. M. Jociš iš Čikagos: "Jūsų Ekselencija, būkite tiek malonus suteikti kun. B. Šlamo adresą, kuris yra Jūsų žinioje, kaip klebonas lietuviams ir lenkams".

Pirmas skundas rašytas lietuviškai Montrealio arkivyskupui, 1907 m. kovo 2 d. taip sako: "Rašo Dvasiškam Tėveliui (vyskupui), nežinau iš kokios Amerikos vietos atvyko pas mane, pradžioje sakėsi Budris, o paskui Šlum. Kurie buvome Londone, gerai pažinome, kad jis yra Šlamas. Jis Londone negerai apsėjo su žmonėmis, nes gale žmonių sudėtus pinigus bažnyčiai, išvežė, paliko vienus keiksmus. Klausim Jūsų Tėveli ar jis yra kunigas, nes laikraštėje radome, kad jis nebuvo kunigas, kai kurie žmonės tvirtina, Londone buvo kunigu ir turėjo raštus iš Lietuvos vyskupo. Atvažiavo į Montrealį iš nežinių, niekas jo nereikalavo, atsivežė mergą, nusišamdė namus ir gyvena. Ant jo žmonės negražiai kalba, sako, kad Amerikoje nebuvo kunigu, turėjo krautuvę kompanijos, nesvarbu su tais jo darbais, kad tik būtų kunigas. Pasirašė A. Jonikaitis, St. Alxis Nr. 9, Montreal". (Montreal arkiv. arch.)

Šis lietuviškai rašytas skundas Montrealio arkivyskupui prieš kun. B. Šlamą, buvo išverstas į prancūzų kalbą, Amerikoje esančio kun. A. Staniukyno.

Montrealio arkivyskupijos archyve nėra niekur užrašyta, koks buvo duotas šiai parapijai vardas, po raštais tėra parašyta: lietuvių-lenkų klebonas B. Šlamas. Juzėš Vaškienės tvirtinimu, šią pradinę lietuvių misiją žmonės vadino šv. Kazimiero parapija; vardą jai davė nuo esamos šv. Kazimiero pašalpinės draugijos.

Lietuviai turėjo savo pinigų rinkėjus, - kolektočius, kurie sekmadieniais Mišių metu rinko aukas iš savų žmonių, stovinčių dešinėje salės pusėje, o lenkai rinko iš savų, stovinčių kairėje pusėje. Prie kun. B. Šlamo pirmieji lietuviai kolektočiai buvo: A. Jonikis, Varškelis, Pr. Dubauskas, Šmilingis. Už bažnyčios salės ir liturginių drabužių nuomą i mėnesį mokėdavo (pusiau su lenkais) 50 dolerių.

Lietuvių kolektočiai, arba parapijinis komitetas, kasą laikė banke. Vėliau kun. B. Šlamas reikalavo, kad kasą atiduotų klebonui, bet šie nedavė, o kada lietuviai atsiskyrė nuo lenkų (kai kas tvirtina, kad lenkai išmetė lietuvius), kolektočiai ir toliau kas mėnesį rinkdavo iš žmonių parapijos mokestį, - pinigais padėdami i banką.

Kaip lietuviai, taip ir lenkai turėjo įvairių nesusipratimų su savo klebonu. Gausėjant skundams prieš kun. B. Šlamą, Montrealio arkivyskupija padarė pasiteiravimą pas Amerikoje esantį kun. A. Staniukyną, kuris arkivyskupijai atsako sekančiai: "Kun. B. Šlamo asmeniškai nepažįstu. Jis atvyko iš Londono (Anglija) i Ameriką ir apsigyveno St. Louis mieste, kur apie metus laiko buvo parapijos klebonu. Per tą laiką St. Louis Ma. mieste jis bendravo su socialistais. Po metų metė kunigystę ir iš St. Louis išvažiavo i New York, kur buvo socialistų laikraščio "Pasaulis" redaktorius. Po kelių mėnesių ta bendrovė bankrutavo ir tada jis išvyko kitur, ieškodamas pelningesnės vietos. Kada kun. B. Šlamas studijavo Freiburgo universitete - Šveicarijoje, ten jis buvo žinomas, kaip socialistinių pažiūrų. Kada jis sugrįžo i Lietuvą, Kauno vyskupas nedavė jam jokios parapijos vietos". (Montrealio arkiv. arch.).

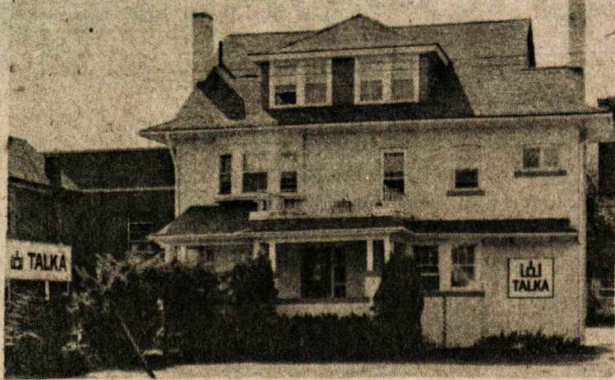
Iš kun. B. Šlamo rašytų laiškų Montrealio arkivyskupijai, paaiškėja daug idomių dalykų apie tuometinį parapijiečių laikymąsi. Rašytame savo laiške 1907 m. rugpjūčio 21 d., kun. B. Šlamas siūlo įvesti naują tvarką. Ten pažymi, kad čia Montrealyje yra nedidelė grupelė socialistų ir net ateistų su iškalbingais vadais, kurie veda netik gincūs, bet dar taip pat kurstokitūs žmones prieš kleboną. Parapija turėtų būti tvarkoma prancūzų arba airių pavyzdžiu. Jis siūlo: "1. Parapijos komitetas turi būti iš 6 gerų katalikų su klebonu pirmininku priešaky. 2. Komitetas kartu su klebonu, tvarko piniginius reikalus. 3. Visi išmokami pinigai, turi būti daromi naudojant čekius. 4. Mėnesinis parapijai pinigų rinkimas, neturi būti daromas einant iš namų i namus, bet verčiau renkama po 10 centų bažnyčioje. 5. Visos kolektočių (rinkėjų) knygos turi būti padėtos pas kleboną".

Kada kun. B. Šlamas iš komiteto pradėjo pašalinti jam nepritariančius narius, iškylo didelis nepasitenkinimas, tada lietuviai parašė aštrų skundą Montrealio arkivyskupui (1907 m. lapkričio mėn.), kuriame paaiškėja idomių dalykų.

Bus daugiau.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

isikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus (P.C.A.) čekių 6%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 7%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius 8%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	3 metams 8 1/2% ir 5 m. 9%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 11%
Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.	nekiln. turto paskolas iš 9 1/2%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrinamas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$ 4,600,000

Ontario Realstate Association prezidentas Glen Champs ir išeila valdymo plaktuką Zigmunt Didžbalis (dešinėje), kuris sausio 15 d., per metinį Metropolitan Hamilton Realstate Board susirinkimą išrinktas pirmininku (president). Z. Didžbalis jau daug metų kai veda TRI REALTY LTD. biznį, kurio įstaiga yra — 1127 Main Street East, Hamilton, Ont.

toronto

POPIETĖ SAVUOSE NAMUOSE

Tik iš pamaldų ir svatinę suėjusi tautiečių grupė suėda prie stalo, užsėdo pletus ir tarp savęs šnekučiuojasi. Visų aktualiausia tema sukasi apie smarkiai atšalusį orą. Atrodo ir gruodis prabėgo be didesnių šalčių, ir sausis panašiai jį pasiekė, bet tas vasaris, tai tikras ašaris. Paspaudė kaip reikiant. Gera tik mūsų dykadiuonautojams, kurie susimetę į mašinas, ar į lėktuvus paspruko į pietus. Dabar jie ten šildosi, vartosi baltutėllame pajūrio smėlyje, o vakare klausydami naujienų apie Kanadoje slaučiančią žiemą, greitčiausia net neužjaučia mūsų su šalančiom nosim.

Vienas, nelabai gerai atrodantis tautietis, suradęs progą išterpti ir, beveik pavaldingai, pasidžiaugia, kad mūsų žmonės keliauja į pietus. Jis sako, kad tuo jie su-trumpina žiemą, sustiprėja, patalio sveltatą, o pavasarį, su paukšteliais sugrįžta atgal. Bet kaip su tais mūsų bičiuliais, kurie visai iškelti. Kurie mus amžinai apleidžia. Tai sakymas jis turės galvoje iš mūsų tarpo beveik kartu, vienas po kito, atsiekę rusus Vladą Rušą ir Martyną Anysą. Abu buvo darbštūs žmonės, veikėjai ir visuomenininkai. Jiegi Rušas daugiau reikšėsi organizacinėje veikloje su skautais ir šauliais, tai Anysas spaudoje, parašęs net keletą knygų. Buvęs valdžios tarnyboje, jis turėjęs dar daug ką pasakyti. Ypač dabar, kada veltone susitarė dar dėl vienos knygos išleidimo. Negalėsinga gyvenimo ironija nebeleido autoriui net pasigėrėti savo darbo vaisium.

Kiek pasivėlinęs pietums, tik į svetainę lėjęs vyras skuba papasakoti prie durų stovėjusiai grupei, kokių nuostabų dalyką girdėjęs per J.R. Simonavičiaus radiją. Ten būvęs prarastas pasikalbėjimas su amerikiečiu negru Jim Hawkins, kuris anksčiau tarnavo mūsų pasluntinybėje ir išmoko lietuviškai. Kalpo čia gimęs, negras etebėtinai gerai kalbėjo lietuviškai, net be to jiems būdingo pletiečių akcento. Buvę tik kiek nesmagu, kad šiuo metu, tas lietuviškai kalbąs negras tarnaujas Washingtono pašte ir per metus teuzdirba tik \$5000. — Bet jis vistiek galvoją kada nors pamatyti Lietuvą.

Kiek nuosaliau, svetainės krašte sėdi, keli vyrai aptaria "Toronto Sun" vedamąjį, kuriame gan aštriai buvo puolamas Vatikanas dėl Vengrijos kardinolo Mindszenty bažnytinio teltų atėmimo. Anot vedamojo, Vatikanas būtų daug garbingiau pasielgęs palaikydamas 81 m. kardinolą iki galo, o ne patalkūniškai skubėdamas megzti santykius su Vengrijos komunistais. Visame katalikiškame pasaulyje kardinolas Mindszenty žinomas kaip nepaprastai dvastelkis, kaip didžiosios tarpgerio ir blogio, kovos simbolis. Komunistų ilgal kalintas, vėliau 15 metų izoliuotas Amerikos ambasadoje Budapešte, ekelelencija daugelio laikomas beveik šventuoju. Bet pasirodo dėl politikos Vatikanas turi daug, net save nusireprezentuojančio lankstumo. Pamintant esminius gyvenimo dėsnius, paneigiant tiegia, pa-

aukojant net Bažnyčios kunigalkščius tik dėl savo interesų, gerinant santykius su Tiesos grlovėjais.

Paminėtinas ir ukrainiečių kardinolas Silyj iškalbėjęs Sibire 18 metų vien dėl to, kad neatsizadėjo savo ištikimybės Dievui ir popiežiui. O kada kardinolas Silyj buvo išleistas į laisvę, Vatikanas uždėjo jam savo sankciją, kad buvęs kalnys nepasakytų ką nors ar neišsikalbėtų apie savo buvusius kaltinėjus.

Dėl to savotiška ironija aid mūsų keliui balsai, rašomi straipsniai dėl lietuvių kardinolo paskyrimo, dėl vis dar naiviai skardenamos, neva mus galvinančios Vatikanos globos...

Prie vieno stalo susibūręs jaunimas aptaria tą našųjį šeštadienį kada įvyko "Tėv. Žiburlių" ballus, kada mūsų ekleleji sportininkai — slidininkai buvo išvykę į Collingwood (Blue Mountains), jei ne dalyvauti, tai nors pažūrėti ten vykstančio pasaulinio masto slidinėjimo turnyro. Tuo pačiu metu Toronto, automobilių parodoje buvo gražuolių rinkimai. Iš 15 dalyvių viena buvo Jūratė Marcinaitė. Ji buvo iššaukta viena iš pirmųjų. Mergaitė pasirodė viena iš aukščiausių, gražiausių ir liekniausių, pasipuošusi violetiniu bikiniu.

S. Pranckūnas

Vasario šešioliktoji

Nepriklausomybės šventė Toronto paminėta sekmadienį vasario 17 d. Central School teatro salėje. Tris valandas užtrukusioje programoje buvo ši kartą gauseni oficialūs sveikinimai, du pagrindiniai kalbėtojai ir pasirodė kolonijos meniniai vienetai. Atsilankė virš tūkstančio.

Pirmuoju kalbėjęs konsulas Jonas Žmuidzinys trumpai aptarė Lietuvos padėtį tarptautinėje politikoje. Po jo, Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas Eugenijus Čuplinskas pastebėjo, kad jeigu 1972-ji metai buvo susitakymo su sovietais — detentato metais, jei 1973-ji tokiu susitakymu nusivylimo metais, tai šie metai būsią demaskavimo — kaukių atidengimo metais. Visgi, ramybės bet kokia kalna šaliniškai tebesą stiprūs. Štai ir mūsų premjeras Solženycino atžvilgiu pasisakęs miglotai, lyg už Trudeau nugaros stovėtų besišypsas Kosyginas. Tad reikia būti budriais, kad pasaulinių jėgų žaidynėse nenukentėtų mūsų tautos interesai.

Pagrindinė kalbėtoja lietuviškai buvo Elona Valšienė iš New Haven, Conn. Tai vidurinėsios kartos veikli moters, mokslo daktarė. Kaip ji sakiusi, vietoj nudulkinimo istorinių dalykų, vieną kartą metuose visiems suėjus draugė, ji pasirinko kalbėti apie dalykus, kurie yra mums svarbūs dabar. Ji darė mūsų išsvietiškos padėties inventorių, idant įvertintų tai ką turime, galėtume imtis žygių, kad liktume gyvi. Aple jos kalbą bei kitus dalykus bus vėliau.

Užbaigus lietuviškų kalbų dalį, vykdyta rinklava Tautos Fondui. Po to trumpai angliskai kalbėjo ilgametis mūsų minėjimų lankytojas Ontario teltisngumo ministris John Yaremko, miesto burmistras David Crombie ir federalinis ministris daugialkultūriniam reikalams Stanley Haldas, tuo pačiu perskaitęs ministerio pirmininko sveikinimą. Tik-

tal pristatyti buvo latvių, estų, ukrainiečių, lenkų ir vengrų atstovai, keli miesto senūnai, High Park rajono atstovas parlamente Otto Jallinek, pilietybės departamento atstovas Allen. Perskaitytas Ontario premjero William Davis sveikinimas.

Pusvalandžio kalbą pasakė Athabasca Albertoje atstovas parlamente Paul Yewchuk, kuris yra konservatorių partijos parlamentarinio komiteto daugialkultūriniam reikalams pirmininkas. Jo kalba nebuvo oratoriška, bet svarbi. Jis sakė, kad Kanada negalinti gyvuoti, jei jos visi piliečiai nebūsią lygiateltis tautinių kultūrų atžvilgiu. Niekas neturi būti verčiamas jaustis svetimšaliu, jeigu jo kalba, religija ir pavardė nesanti angliskai ar prancūziškai. Žmogus, kuris tartama prisitaikymo dėlai atsisako savo kalbos, savo pavardės ir religijos yra beveik miręs kaip asmuo. (Minėdamas religiją, Yewchuk, tur būt, turėjo galvoje ukrainiečių ir kitų ortodoksų ar graikų katalikų išvirtimą į anglikonus, romėnus ar kitas vyraujančias tikybas.) Nors dabartinės valdžios yra daug kas daroma daugialkultūriškumo igyvendinimui, to dar neužtenka. Yra svarbu, kad būtų istatymiskai užtikrintas etninių kultūrų išlaikymas švietime, kad būtų pripažintos kitų kalbų teisės, tačiau oficialių kalbų padauginimo niekas nereikalauja. Ypač yra svarbu kad kitos kalbos ir kultūros rastų sau vietos valstybiniame radio ir televizijos tinkle. Daugialkultūriškumo klausimu gražbiai pasisakė ir praėjusiais metais kalbėjęs min. Haldas, tačiau ši Yewchuk kalba buvo apčiuopiamai turininga, be politikieriams įprasto partiškumo atspalvių.

Atgalval nuo kalbų, tautinius šokius pašoko kelios "Gintaro" ir "Atžalyno" grupės. Dainavo "Gintaro" mergaičių oktetas, grojo S. Stepo Kairio vardo muzikinis vienetas — skudutininkai, birbynininkai ir kanklininkės. Taip pat dainavo naujo ir jauno vadovo Jono Govedo muzikaliai suderintas "Varpo" choras. Minėjamą pradėjo ir užbaigė apylinkės pirmininkas Algis Puteris. Pranešinėjo Rūta Čepalytė ir Almis Kuolas.

Vasario šešioliktoji paminėta taip pat ir bažnyčiose ir radio valandėlėje. Vasario 15-17 dienomis mūsų trispalvė buvo iškelta ties miesto rotušė. Apylinkės valdybos rūpesčiu tos dienos buvo paskelbtos "Lietuvių dienomis Toronto". Jų proklamacijos tekstą perskaitė minėjime dalyvavęs Toronto burmistras Crombie. Toronto katalikų diocelino savitraščio "The Catholic Register" vasario 16 d. numerio pirmame puslapyje buvo aprašyta prispauda katalikams Lietuvoje, pasinaudojant kunigo Prano Gaiddos sutelktomis žiniomis. Idėtas valzdas Vilniaus katedros, kurioje dabar... muziejus.

"T. Žiburių" Balius

"Tėviškės Žiburlių" kpaudos ballus, ruoštas vasario 9 d. Pristikėlimo parapijos salėse praėjo su dideliu pastėkimu. Visos 3 salės buvo pilnos svečių ne tik iš Toronto, bet ir kitų vietovių.

Pagrindinė programa atliko Windsor lietuvių kvartetas, pritariant akordeonu K. Puidaitel, vadovaujant V. Tautkevičenei. Atliktoji programa buvo naujai paruošta (kaip tango ir kt.)

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	8% už asm. paskolas
7 1/4% už taupymo s-tas	8% už mortgičius
8% už 1 m. term. dep.	
8 1/2% už 2 m. term. dep.	
Kapitalas — septyni milijonai dolerių	

Asmenines paskolas duodame iki \$5.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus madienis. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skaič, mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavojeis gali pirkti prekių specialiose krautuose. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryna svorio. Turime pardavimų įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONSEYVALLES AVE. TORONTO 3, ONTARIO Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

melodijos sumodernintos, pritaikintos lietuviškos dainoms ir žodžiams. L. Tautkevičiūtė pajavirino deklamavimu, išjungdama dainose.

Buvo gausi loterija, kuri daugelį padarė laimingais. Padėkos žodį tarė "TŽ" leidėjų vardu P. Bražukas. Orkestras netingėjo groti. St. Dabkus daug fotografavo. Atrodo, kad atnešė "TŽ" ballus neblogą pelną, kuris labai reikalingas lietuviškai spaudai išlaikyti.

Kr.

MIRĖ VLADAS RUŠAS

Mirtis atėjo nelaukta ir nusinėšė (21. I. 74) Vladą Rušą (59 m.), palikdama žmoną Oną ir sūnų Juozą, baigusį vakarų Kanadoje universitetą, ir gimines bei draugus. Vladas Rušas mokėsi gimnazijoje Panevėžyje, ir politijos mokykloje Kaune. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo viešosios policijos tarnyboje įvairiose vietovėse kaip Ukmėgėje, Kaune ir kt. Į Torontą su šeima atvyko 1949 m. ir gavo darbą viename automobilių fabrike. Sunkliai dirbo.

Savo laisvalaikius, per virš 20 metų gyvenimo Toronte, paskyrė visuomeninei veiklai. Jis nuo Panevėžio gimnazijos laikų buvo skautas. Todėl ir Toronte įsijungė į skautų ir šaulių eiles. Buvo ir skautų tunto adjutantais ir jūrų šaulių vieneto vadovas. Visur gražiai reiškėsi veikloje, buvo sugyvenamas, visu mėglamas, buvo tikras lietuvis milžinas ir ne tik iš išvaizdos ūgio (6'4"), bet ir darbų. Mylėjo savo šeimą, daug rūpinosi sūnumi, kuris pasiekė aukšto mokslo tėvo didelių rūpesčių.

Buvo palaidotas šv. Jono kapinėse sausio 24 d. dalyvaujant labai gausiai Toronto lietuvių visuomenei. Išėkis ramybėje Vladas svetimoje žemėje.

Panavėžietis

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto 9, Ontario

Lietuvių Namų valdyba nutarė sušaukti metinį narių susirinkimą kovo 31 d. Susirinkimo dienotvarkė dar nenustatyta, bet aišku, kad šis susirinkimas Toronto lietuviams bus svarbus, nes jie rinks valdomuosius organus tvarkyti dideliam visuomeniniam lietuvių turtui. Lietuvių Namų tvarkomas turtas yra virš vieno milijono dolerių vertės. Labai pageldatai na, kad LN nariai susirinkimui tinkamai pasiruošę ir susirinkime gausiai dalyvautų.

Pereltą savaitę tris vakarus LN-se vyko bingo žaidimai. Į bingo žaidimus atsilankė apie 350 žaidėjų. Tas žaidėjų skaičius dar nepakankamas, tačiau tikimasi, kad skaičius greitai padidės, sužinant, kad LN vyksta bingo žaidimai.

LN Moterų Būrelis ruošiasi kovo 17 d. naujų talentų popietei. Jau yra nemažas skaičius užsirašiusių popietėje pasirodyti. Tačiau talentų netekuomet nebus per daug. Todėl pakartotinai kviečia registruotis pas O. Rinkevičienę, M. Vaitkienę ir A. Janakliene, vakarais telef. : 762-9183.

Vasario 17 d. sekmadienio popietėje stali buvo išpuošti gražiomis džiovintų gėlių pintinėmis. Be kelių valgių ant daugelio stalų buvo Elenos Jukienės morkų pyragas.

Popietėms pajavirinti Moterų Būrelui reikalingas tape-recorder'is. Moterys ieško geradarių tam pabūklui įsigyti ir kviečia visus lietuvius išrinkti jam lietuvišką vardą.

• "NL" laikraščio parengimas gegužės 4 d., šeštadienį Lietuvių Namuose.

• Pristikėlimo parapijos bibliotekai ir šimet vadovauja p. St. Miniotienė. Biblioteka visad praturtėja naujomis knygomis ir didėja skaitytojų skaičius.

KELEIVIS Lithuanian Weekly

636 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDMAS, JAU EINA 66 METAUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO ŠU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APsakymų, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ. Metinė prenumerata tik \$7.00

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

FLORIDA kviečia

Pats maloniausias laikotarpis saulėtoj Floridoj yra dabar: šiltas oras, viliojantis jūros vanduo ir baltas paplūdimio smėlis. — Kreipkitės į šiuos lietuvių viešbučius:

TOWN & SURF APLS. NORWYN APLS.
9016-9024 Collins Ave. 126 Ocean Drive,
Surfside, Fla. 33154 Miami Beach, Fla. 33139
305-865-9357 Sav. B. Sergaitis 305-672-9161
Tel. 305-672-4903
Visą laiką veikia maudymosi baseinas ir parkavimui vieta.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PAMINĖJIMAS

MONTREALIS MINĖJO LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO ŠVENTĘ VASARIO MĖN. 17 d.

Kartą rinkomės į savo tradicijos daili tapusią salę, nelydmi vėjų nei sniego audrų, kaip paprastai būdavo. Žmonių — apie 600, pirmos eilės sulaukė garbingų svečių, kurie punktuotai atvyko: estų, latvių, lenkų atstovų ir federalinės valdžios įgaliotinio p. Gardner (min. Campbell atstovas). Vėliau pasirodė, kad ta pirmoji eilė šioje salėje yra greičiau pailėkai, negu pagarbai išskirti sutvarta — valdas alotas, nes eilė artė, o scena aukštai, kaip betempum kaklą, vos pusę matai. Ateltyje būtinai reikia išvengti tos klaidos, ir bent 4-5 pirmas eiles išjungti iš apyvaros. Nežūrint to, gerbiamieji atstovai gvyai domėjosi, klausinėjo, optimistiškai kalbėjo ir linkėjo. Latvių atstovas apgailėjo, kad jų jaunų muzikantų grupė iširo, ir kuoklės /kanklės/ dulkas. Labai džiaugėsi, kad daug gražaus jaunimo dirba kartu, klausinėjo apie GINTARO instrumentus ir vėliau tarė su vadovu Z. Lapinu dėl koncerto latviams. Latviai 1973 m. suorganizavo 6 savaitgalių intensyvių seminarų apie savo folklorą, latvius Kanadoje, liaudies meną, kalbą ir mokyklas, organizacijas, ir latvių ekonominį stovį šioje salėje. Patvirtino, kad kursas lankė įvairaus amžiaus 432 žmonės. Jie gavo ir valstybės paramą kelių

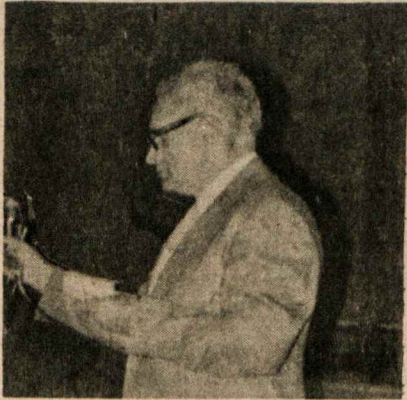
tūkstančių dolerių formoje. Sveikinimo žodyje palinkėjo visiems lankyti vienintelį už tiesą ir žmogaus tėsės, ragino dirbti ir mokytis.

Lenkų atstovas, kultūrin-gas, pagyvenęs žmogus, šypsojosi ir sekė įvykius. Savo sveikinimo kalboje pabrėžė, kad prisimintume, jog nesame vienė. Gera padarėme, sutvirtinę ryšį su 2 kitomis Pabaltijos tautomis, kurios panašioje situacijoje. Tačiau priminė, kad ir centrinėje Europoje valstybės panašiai vegetuoja ir kvietė užmiršti praetis klaidas, ir būti visiems vieningiems už išsilalkymą ir biologinį, ir dvasinį. Lietuvai linkėjo laisvės ir nepriklausomybės.

Estų atstovas linkėjo mums drąsos, kantrybės ir meilės. "Mes, mažiausia Pabaltijos valstybė visuomet jume didžiulaves — jūsų dalnos, šoklai, rūbai ir kalba tokie gražūs. Manau, kad mus daug kas riša, nes plaukiojome ta pačia jūra, net esam perėmę iš jūsų nuo senų laikų ir žodžius, kaip: laivas, burė, silkė, kirvis ir dangus. Taigi turime tą patį dangų ir tą patį Dievą. Nulenkime galvas ir saikime kartu: Tėve mūsų, padaryk kad mūsų širdys žinotų, jog Tu esi Viešpats ir mes esame tavo tvariniai, kad Tu esi mūsų Dievas ir mes grįšime pas Tave su pilna širdimi.

Pagelbėk mums nusisukti nuo neapykantos ir kerštingų minčių, kad sugrįžtumėm į žemę, kurią Tu paskyrei mūsų tėvų tėvams nuo seno

montreal

Dr. P. Lukoševičius

ir visiems laikams".

P. Gardner nelabai jaukliai jautėsi prieš tokį šviesmaitaučių krūvą ir šypsodamas atlygino už savo trumpą žodį. Jis iškėlė Kanados vėlavėlę dovanų. Iš mūsų pusės visi atstovai buvo apdovanoti gražiai įpakuota, dailiai ant pastovėlio uždėta lietuviška vėlavėlė. Jas dovanoms paruošė ir KLB valdyba atidavė Myk. ir Monika Grinkai.

Ramona Lapinaitė iškėlė dovanas ir buvo "the most kissed girl here" — kaip išreiškė latvių atstovas.

Pagrindinis, tačiau, asmuo šiame minėjime buvo dr. P. Lukoševičius. Jo kalba buvo išsami, tiesioginė, praktiška, susirūpinusi šia diena, blaivi ir be kompromisų. Didžiausią dėmesį kreipė į jaunimą ir to jaunimo tėvus. Ragino jaunims pasirinkti labai aiškią gyvenimo kryptį ir nutarti, ką jie nori atstovauti. Šioje pusėje mums grėsia irgi, kad ir kitoks, materializmas. Ragino lankyti mūsų tautos žmoniškumo ir vertingo žmogaus idealo. Į tėvus kreipėsi tiesiai, reikalaudamas, kad duotų savo vaikams tinkamą pavyzdį.

Perskaitytos 3 kalbomis rezoliucijos, kurios lietuviškai tekstą paruošė Henrikas Nagys. Gera, kad ji bus nuslysta ne tik P. E. Trudeau bet ir Bourassa, Quebec'o premjerui.

Po pertraukos sekė meninė dalis. Aušros Vartų parapijos choras nuširdžiai išpildė 4 dainas: Gallévičiaus, Budriūno, Naujallo ir Jakubėno, diriguojant Mme. M. Roche ir akomponuojant jos dukrą Marie-Andrė. Nors dirigentė pergyvena skaudžią šeimą nelaimę ji neatsisakė mūsų minėjimui talkininkauti.

Su išjautimu ir pasitikėjimu Rasa Lukoševičiūtė padeklamavo Bradūno Dvylik-tąjį pokalbį iš "Pokalbių su Karalium". Ansamblis GINTARAS atliko 15-os lietuvių liaudies ir kompozitorių kūrinių pyne. Senai matytas ansamblis pralinksmino ir atgyvino sceną ir publiką, ir labai sudomino svečius.

Po trumpo padėkos žodžio, kurį tarė KLB Montrealo Apylinkės pirm. J. Šiaučutis, sugiedotas Tautos himnas. Ji išdainavo ir latvių atstovas kartu su visais. Pasirodo,

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W., TORONTO, ONTARIO

Visais kelių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

KELIONĖ PO SAULĖTĄ PIETŲ AMERIKĄ

(Tęsinys iš praėjo numerio ir pabaiga bus sekančiame numeryje. Įspūdių aprašymo pradžia antroje skiltyje. Atsiprašome skaitytojų ir autorius, NL)

Ilgiau iškalbėjus pasirodė, kad, statant lietuvių namus, savo aukomis yra daug prisidėję kiniečiai. Perkūmas yra labai energingas ir didelis veikėjas, daug pasidarbavęs Venecuelos lietuviams. Tiesiog nuostabu iš kur tiek energijos, o juk įsai nėra toks jaunas. Jo asmenyje patyriau tikrą kinietiška, atspirau, lietuviška nuoširdumą.

Artėjant Kūčių dienai p. Guiga susirūpino, kurioje lietuviškoje šeimoje turėčiau valgyti Kūčias. Šią problemą išsprendė p. Jūratė. Sako: "Tau lietuviškos Kūčios ne naujiena, o venecuelietiškos dar nesi valgęs, tai rytoj valgysi jas Dr. P. Dambravo šeimoje. Jo žmona yra venecuelietė ir ten galėsi ragauti

kadaise stovyklavo su lietuvių skautais tarptautinėje stovykloje! Jis taip pat, kaip ir visi atsilankiusieji pasidžiaugė Silvijos Akstinaitės sklandžiu 3 kalbomis skaitymu. Gal ateltyje, prancūzams tiek teatstovaujant, jų tekstą reikėtų trumpinti, o programą pristatyti tik pamintint grupes, nes programose išsamiai surašyta visa kita.

Pabaigai norisi pasakyti, kad girdėjosi balkone vaikų laktymas, coca cola skardinių riedėjimai — mat jaunimas nekantrus... Pradžioje minėjimo gi saugės atėjo ir pradėjo protestuoti prieš Kanados himną. Jis aiškiai rido ne coca cola skardinėles prieš ateldamas... b.

AUTOBUSŲ Į TORONTĄ
U. K. Mindaugo šaulių kuopa organizuoja ekskursiją į Kanados šaulių rinktinės ir Toronto VI. Putvio šaulių kuopos 20 metų išskirimo sukaktuvės, balandžio 27 d.

Kelionė ten ir atgal vienam asmeniui, iš dolerių. Kviečiami vykti ir ne šauliai-ės.

Užsiregistruosite ir visas informacijas gausite paskambinę 767-8684 ir asmeniškai pas Ig. Petruską.

Registracija vykdoma iki balandžio 14 d.

Kovo 3 d. Aušros Vartų parapijos salėje šauklamas kupopos narių visuotinis metinis susirinkimas kuriame bus praeti metų veiklos apžvalga ir naujos valdybos rinkimai. Narlams būtinas dalyvavimas ir kviečiami norintieji kuopai priklausyti ir svečiai. Po susirinkimo užkandžiai. Kuopos Valdyba

garsų šio krašto Kūčių valgi — "hallaca".

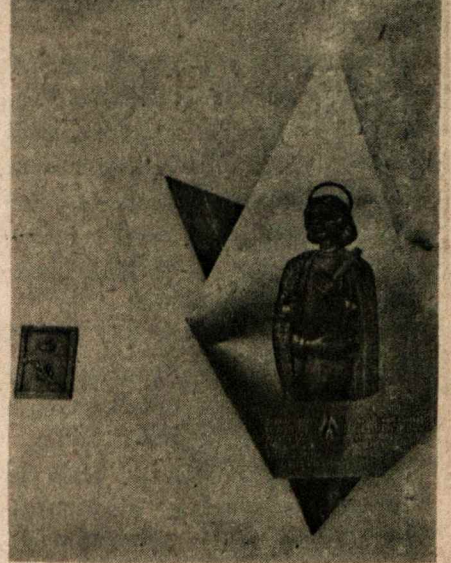
Sekančią dieną atvažiavo manęs pasiimti Dr. Dambrava. Namuose jau laukė jo simpatiška žmonelė, kuri nustebė, kad kalbu ispaniškai, ir malonūs vaikai, kurie apspito mane ir rodė savo dovanėles, gulinčias po eglute ir kurias Vaikelis Jėzulis jiems Kalėdų dieną dovanos. Klek supratau, kad tenais Vaikelis Jėzulis atneša dovanas, nors mieste matėsi Kalėdų seniai.

Kūčios šio malonaus daktaro šeimoje buvo labai puikios. Stalas apkrautas įvairiais valgiais, ir "hallacas", virti bananų lapuose, man labai patiko.

Kalėdų dieną Dr. Dambrava pasiūlė mane pavėžinti po Caracas miestą ir supažindinti su jo idomybėmis. Saulė kaitino, bet nebuvo per daug karšta, oras čia tikrai idealus, —jokiu būdu negalėjau turėti jo Kalėdinio jausmo...

Šio daktaro dėka turėjau pilną šio miesto vaizdą: ap-lankiau jo kabinetą, vienos modernios ligoninės aukštame pastate. Po to skubėjome pietų Dr. Hermanavičiaus šeimoje.

Už miesto, aukštai ant kalno, gražiame name, apsuptame įvairiais tropiniais augalais ir gėlėmis, mus pagitiko p. Hermanavičiai. Ir čia patyriau lietuvišką šilumą ir valšingumą. Praleidęs malonų laiką pas p. Hermanavičius, judėjau namų link. Išsi-kalbėjus pasirodė, kad Dr. Dambrava dar yra ir Caracas lietuvių bendruomenės

Caracas prie La Vega parapajinės bažnyčios sienos 1971 m. iškilmingai buvo atidengtas šv. Kazimiero bronzinis-marmurinis paminklas. Šalia paminklo matosi metalinės dėžės drelės. Ten patalpintas paminklo aktas, šv. Kazimiero relikvijos ir iš Lietuvos gautos žemės žiupsnelis.

pirmūninkas. Be abejo, jų bendruomenė yra puikiai suorganizuota tokio energingo asmens rankose.

Sekančią dieną, p. Jūratė pranešė, kad Maracay mieste manęs laukia to miesto bendruomenės vadai. Tokiu būdu, iš pat ryto jina mane nuvežė į taksį stotį, ir išodino į vieną iš jų. Kai tik prisirinko pilnas taksi, tai kaip autobusai, jie išvažiuoja, ir tas susisiekimas yra labai praktiškas ir pigiai kainuoja, nes benzino galtonas ten kainuoja 8 centais.

Iš Caracas į Maracay, kelionė trunka mažiau kaip 2 valandas. Žinoma, kelias yra visą laiką vingiuotas ir tarp kalnų, o apačioje bedugnė, ir nepratęs žmogus pasijaučia nelabai jauklai, kai tas taksi visą laiką lekia 60 mylių greičiu ant kiekvieno posūkio, ir dar bando pralenkti kitas mašinas, važiuojančias į kalną ant didelio posūkio.

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

JUOZAS GRAŽYS

KALIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remoduuoju
- Vasaros laikų saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sažiningai ir priimamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas — tel. 366-6237 / 3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUCHIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

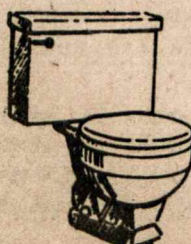
Masonite, statybiniai popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Jetté & Frères

VISKAS MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimo. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ \$709.00

1974 METAIS PRADĖJANT NUO

IŠVYKIMO DATOS: Balandžio 25 d.

Gegužės (May) 9, 16, 23, 30 d.

Birželio (June) 20, 27 d.

Liepos (July) 11, 25 d.

Rugpjūčio (August) 1 d.

Rugsėjo (September) 5, 12, 19,

26 d.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IR VISU

DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŲSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos.

Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 131, P.Q. — CANADA

TEL.: 844-5292 844-5662

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKSTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.

601 St. Jean Road.

Tel. 695-3823

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealičiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street

LaSalle, Que.

TEL:

366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtytės. Sav. G. Desrochers

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LA SALLE AUTOMOBILE INC.

PARDAVIMAS

IMPERIAL — CHRYSLER — DODGE — CHARGER

CORONET — CHALLENGER — SWINGER — DART

Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE — LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.

Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame

garage ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės

De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LA SALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos — lietuviams nuolaida.

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Š/m. sausio mėn. 20 d. Aušros Vartų parapijos salėje įvyko KLB Montrealio apylinkės metinis narių susirinkimas, kuris praėjo darnioje ir darbingoje nuotakoje.

Susirinkimą atidarė naujos valdybos pirm. J. Šiaučulis, patiekdamas susirinkimo dienotvarkę. Susirinkimui praversti buvo sudarytas darbo prezidiumas, pirmininkavo dr. P. Lukoševičius, sekretoriavo Aug. Mylė.

Štame susirinkime buvo išklausti visi senosios valdybos pranešimai, bei naujosios valdybos sugestijos.

Buvusi pirmininkė Silvija Plečaitienė padarė gana platų ir išsamų viš dviejų metų laikotarpio pranešimą. Valdyba tame laikotarpyje turėjo 18 posėdžių. 1971 m. "Man and His World" buvo suruošta lietuvių tautodailės paroda. 1972 m. buvo surengta puikiai pasisekusi 18-toji Kanados Lietuvių Diena. Surengti du 16-to vasario minėjimai. Kartu su Baltų Federacija kas metai buvo suruošti Birželio išvežimų minėjimai. Dalyvauta 8-tosios KLB Krašto Tarybos I-joje sesijoje Torontė ir II-je sesijoje Hamiltone. Ryšium su R. Kalantos susideginimu Lietuvoje, buvo suorganizuota spaudos konferencija anglų ir prancūzų žurnalistams. Įsteigtas Informacijos Fondas. Jaunimo atstovai dalyvavo įvykusiame Jaunimo Kongrese Chicagoje. Su kitų etninė grupių organizacijomis buvo palankiai tarpūs ryšiai.

Algis Kličius, kultūros — švietimo atstovas taip pat gana plačiai ir išsamiai nušvietė Montrealio lietuvių kultūrinis ir švietimo reikalus. Iš jų paaiškėjo, kad Montrealio lietuvių šeštadi-

enę mokyklą telanko tik 75 mokiniai, kuriuos moko 11 mokytojų. Pagrindinė ir pati svarbiausia mokyklos problema nuolatini mokinių mažėjimas.

Veiklia lituanistinis seminaras, kuris atgalvintas patelių mokinių iniciatyva.

Kultūriname bare, gana aktyviai reiškliai Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", vadovaujamas Z. Lapino. Aušros Vartų parapijos choras, L.K. Mindaugo šaulių kuopos scenos mėgėjų grupė. "Nida" jau ketvirtą metą iš eilės suorganizuoja Jaunųjų Talentų vakarus. Rengiant 18-tąją Kanados Lietuvių Dieną, iš federalinės valdžios buvo gauta piniginė parama. Paskiros organizacijos taip pat suruošia kultūrinius pasirodymus.

"Baltijos" stovyklos pranešimą padarė stovyklos komiteto pirm. Br. Nėdvaras. Norima esanti stovyklos žemės plotą perimti pilnos nuosavybės. Tam reikalui yra sudaryta atskira komisija.

Šalpos fondo įgaliotinė susirinkime nedalyvaujant, pranešimo nebuvo, bet iš revizijos komisijos akto paaiškėjo, kad šalpos veikla per tą laikotarpį buvo gyva ir viso turėta 813.84 dol. pajamų, 525.05 išlaidų. Suvalkų Trikampį pasiūsti 69 sluitiniai.

Kanados Lietuvių Fondo, Montrealio atstovo Iz. Mališkos pranešimą jam nedalyvaujant perskaitė Pr. Rudinskis. Montrealiečių įnašai į KLF laikomi Lite 7,810.57 dol. sumoje. Palyginus su kitomis lietuvių kolonijomis, montrealiečių įnašai silpnoki.

Tautos Fondo pranešimą padarė TF įgaliotinis Montrealyje Aug. Kalvaitis; veik-

lą silpna, nusiskundė talkininkų stoka. TF dviejų metų laikotarpyje turėjo tik 900 dol. pajamų. 963.47 pasiūsta centrai, kasos likutis 1974 m. sausio 17 d. — 35.47 dol.

J. Šiaučulis padarė išsamius KLB apylinkės valdybos Informacijos fondo ir "Baltijos" stovyklos kasų pranešimus. Apylinkės kasa 1970. I. I. — 1973. 12. 31 laikotarpyje turėjo 8,190.45 dol. pajamų, ir 6,130.05 išlaidų. Likutis 1974. I. I. diena 2,060.41 dol. Informacijos Fonde, turėta 1,162.39 dol. pajamų, 279.53 dol. išlaidų. Likutis susirinkimo datai 882.86 dol. "Baltijos" stovyklos kasa 1971. 4. I. — 1972. 3. 31. laikotarpyje turėjo 2,792.31 dol. pajamų ir 1,094.48 dol. išlaidų, 1972. 4. 1. — 1973. 3. 31. laikotarpyje pajamų 1,082.19 dol. išlaidų 1,872.40 dol. Likutis 1973 m. 4. 1. buvo 1,614.14 dol.

Revizijos komisijos pirm. P. Klezas pranešė, kad rev. komisija, patikrinusi visas suminėtas kasas, jokių nesklaidumų nepastebėjo, kasos knygos daugumoje vedamos tvarkingai ir gerai. Revizijos komisija, susirinkimui taip pat patiekė ir savo sugestijas dėl Tautos Fondo veiklos pagyvimo, rekomenduodama esamą vieną asmens postą papildyti dar vienu asmeniu.

Taip pat atkreipė dėmesį ir į Šalpos Fondo veiklą kur greta bendruomenės šalpos fondo toje pačioje veikloje

reiškliai ir Nekalto Prasidėjimo seselių vedamas šalpos fondas, pasiūlydama, kad šalpos fondo reikalai būtų sukoordinuoti į vieną šalpos fondo vienetą bendruomenės rėmuose.

Susirinkimas abu pasiūlymus priėmė ir pavedė juos naująjai apylinkės valdybai įgyvendinti.

Paklausimuose: H. Adamonis pasitelavo, kas ir kaip sudaro "Baltijos" stovyklos administraciją, ir kokia yra dabartinė stovyklos vertė. Pr. Rudinskis išsamiai paaiškino, kad "Baltijos" stovykla priklauso KLB Montrealio bendruomenei. Jos administravimui yra sudarytas komitetas iš 5 asmenų ir kurį 3 nariai įeina iš bendruomenės valdybos. Dabartinis stovyklos nekilnojamas turtas siekia per 19,000 dol.

Naujas apylinkės valdybos pirm. J. Šiaučulis iš susirinkusiųjų pageldavo, glaudesnio kontakto, įvairius pasiūlymus ir pageldavimus pranešti valdybai. Taip pat priminė, kad yra ruošiamas iškilmingas 16 vasario d. minėjimui ir kvietė visus jame dalyvauti.

Prezidiumo pirm. dr. P. Lukoševičius prieš susirinkimą uždarydamas visiems padėkojo ir priminė, kad naujoji apylinkės valdyba tiek padarys, kiek jai mes padėsime.

J. Šilėnas

Atsisveikinimas su velionu Jonu Kardeliu, prieš 5 metus Chicagoje. Iš dešinės: J. Bertašius, P. Grigaitis, L. Smulkštys, A. Raciorskas, E. Raciorskienė ir kt.

5 METŲ MIRTIES SUKAKTIES AKADEMIJA

Vasario 24 d., sekmadienį tuojau po pamaldų, Aušros Vartų parapijos salėje, KLB Montrealio apylinkės valdybos iniciatyva buvo surengtas Jono Kardelio mirties 5 metų paminėjimas — akademija.

Apylinkės pirm. J. Šiaučulis minėjimą atidarydamas priminė, kad minime kuklaus ir žymaus lietuvių mirties sukaktį. Gedulo ženklai paprasė susilaikyti nuo padėkos išreikšimo /plojimo/ kalbėto — jais ir meninės programos dalies atlikėjams.

NLB-vės pirm. U. Girinis — Norvalša savo žodyje išskėlė velionio darbus ir nuopelnus, įdėtą darbą šio laikraščio leidime.

Pagrindinis paskaitininkas, ilgametis J. Kardelio prietelis Pr. Rudinskis. Jis kondensuotai velionio gyvenimo apžvalgą, nuoširdžiai visiems priminė, kad netekdami tokių nuoširdžių lietuvių kaip Jonas Kardelis, sunkiai begalime surasti pakaitalo mūsų gyvyj tarpe. Prelegentas savo žodį užbaigė velionio vedamojo pabaiga, kuris buvo patalpintas praeitoje laidoje.

Meninę programos dalį atliko sol. A. Keblys padainuodamas St. Šimkaus — Kalvė — jai pučia, V.K. Banaičio — Valtolis, toli, A. Dvorak — Tėvis — kės ilgesys ir B. Brazdžionio — Klajūnai. Muz. K. Smilgevičius akompanavo ir po to

planu išpildė Pralludus M.K. Čiurlionio ir Br. Bradūno — Rauda.

Velionio J. Kardelio našlė Liet. op. sol. E. Kardellėnė programai pasibaigus, susijaudinusi, velionies atminimui nuoširdžiai visiems padėkojo.

A. Lymanto labai gražiai nutapytas Jono Kardelio portretas, kuris atrodė, žiūrėjo į visus, kaip lygtai vis žiūrėjo į jį virš pakeltą. Taip atrodė — tarytum esąs mūsų tarpe — kaip prieš 5 metus.

Po minėjimo visi dalyviai pavaišinti kavute ir pyragėliais skirstėsi į namus, neįgaliai išstikindami kaip greitai 5 metų laikas praėjo.

P.K. Mirė Petras Petrulis, kuris anksčiau yra buvęs Viktorio drabužių valykš dalininkas. Jo laidotuvis ir palikimu rūpinasi buvęs draugas Juozas Urbanavičius. Taipgi šioms dienoms mirė Jonas Strolls.

• Susirgęs Jonas Melstas, kuris paguldytas Montreal General ligoninėje.

• M.L.K. Moterų draugijos susirinkimas šauklamas kovo 10 d. pas seselės.

• Sofija Villmėnė išvyko į Londoną, Ont. pas sūnų Joną ir Birutę, kurie susilaukė antrosios dukters.

• NL spaudos biurus gegužės 11 d. James-Lyng salėje.

DOVANŲ SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitas šalis

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminei Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis, kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiūsti. Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių drabužių	\$ 9.00
Gefiuro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė medžiaga eilutei	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis apsiaustui	\$50.00
Nailoniniai išsiginiai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: automašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiūsti. Taip pat siūlome pasiūsti arba sau įsigyti "Olimpia" rašomasias mašines su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England
Tel. 01-739-8734 arba 01-460-2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURTA PADĖS JUMS

V. Pėteraitis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries. D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

AR NEREIKALINGA BEPROCENTINĖ PASKOLA IŠ FEDERALINĖS IR PROVINCINĖS VALDŽIOS?

UŽPIRKITE GARANTUOTĄ, NUOSAVĄ SENATVĖS PENSIJĄ, PER MŪSŲ AGENTŪRĄ!

UŽ INVESTUOTUS ŠIAM REIKALUI PINIGUS IKI \$4000 I METUS, ATSKAITOMA NUO PAJAMŲ MOKESČIŲ (TAX).

Investuoti pinigai duoda palūkanas, bet ir už šias pajamas nereikia mokėti pajamų mokesčių.

DAUGIAU UŽDIRBANTIEMS — LABAI APSIMOKA

Tik apdraudus Bendrovės gali duoti garantuotą pensijos planą.

Galimybė už 1973 metus atskaityti —

Baigiasi vasario 28, 1974.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

TEL: 722-3545

ISIDĖMETINAS IŠRADIMAS

Geriausio Amerikoje ir Europoje "JIB Hoarriage-Lotion" preparatas sulaukė plaukų slinkimo, naikina pleiskanas, palatina nešėjimą, plaukų šilumą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartojami nešėjimo ir šilumos, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB Medicine Lia. 8 uncijos 16 savičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovui: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

DR. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL
TEL: 255-3535

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,
11-12 kambarys
Tel: 932-6662; namų 737-9681.

Dr. J. Maliska
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

ADVOKATAS
R. J. Isganaitis B.A., B.C.L.

Insurance Exchange Building
276 St. James Street West,
Suite 525, Montreal, P.Q.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-7430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astra

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!

• UŽEIKITE ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6%	Asmeninės	9%
Taupomasis s-tas	7%	N. J. turto	9%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Cėlių kredito	9%
Term. ind. 2 m.	8%	Investicines	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdrau Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.